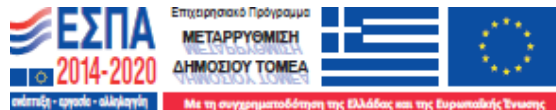

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΗΣ ΚΣΤ'ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΣΕΙΡΑΣ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΒΩΛΟΣ»

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή: η λογική που διέπει το πρόγραμμα	2
2. Κοινή Φάση Σπουδών (συντελεστής βαρύτητας βαθμολογίας 30%).....	15
3. Μαθήματα Κοινής Φάσης Σπουδών: Περιγραφή.....	20
3.1. ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ.....	20
3.2. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	21
3.3. ΔΗΜΟΣΙΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ.....	23
3.4. ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ	24
3.5. ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	25
3.6. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ.....	27
3.7. Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ, ΕΞΕΛΙΞΗ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ...28	
3.8. ΜΑΘΗΜΑ: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	29
3.9. ΑΡΧΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	31
3.10. ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	32
3.11. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ και ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ	34
3.12. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	35
3.13. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	37
3.14. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ.....	38
4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	39
4.1. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	39
4.1.1. ΚΦ-Σ00: ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ.....	39
4.1.2. ΚΦ-Σ01: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	40
4.2. ΕΙΔΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ.....	40
4.2.1. ΚΦ-Ε1: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΟΡΓΑΝΑ.....	40
4.2.2. ΚΦ-Ε2: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ	41
4.2.3. ΚΦ-Ε3: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	42
4.2.4. ΚΦ-Ε4: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: ΟΜΑΔΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: ΠΥΛΩΝΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	43
4.2.5. ΚΦ-Ε5: ΟΔΗΓΟΣ ΟΡΘΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ	44

Πρόγραμμα σπουδών ΕΣΔΔΑ

ΚΣΤ' Εκπαιδευτική σειρά «Αλέξανδρος Σβώλος»

1. Εισαγωγή: η λογική που διέπει το πρόγραμμα

Η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης αποτελεί τη μονάδα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης η οποία, από το 1985 που ξεκίνησε η λειτουργία της ως Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (ΕΣΔΔ),¹ εκπαιδεύει επιτελικά στελέχη για τη δημόσια διοίκηση, τα οποία μπορούν να ηγηθούν της αναμόρφωσης και της μεταρρύθμισής της προς όφελος του πολίτη και της δημοκρατίας.² Η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης προήλθε από συγχώνευση-ενοποίηση της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης (ΕΣΔΔ) και της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΣΤΑ)³ και τα στελέχη που εκπαιδεύει καλύπτουν ανάγκες τόσο της κεντρικής όσο και της περιφερειακής και τοπικής διοίκησης. Η εκπαίδευσή τους είναι, στην παρούσα φάση,⁴ 18μηνη και οι σπουδαστές-στριες, κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ ή ΤΕΙ εισάγονται στην ΕΣΔΔΑ με απαιτητικό διαγωνισμό, τον οποίο διεξάγει ανεξάρτητο όργανο, η Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων, με πρόεδρο Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Δεν υπάρχει κανένας περιορισμός ως προς το γνωστικό πεδίο σπουδών των υποψηφίων. Αυτή η ανοιχτότητα, η οποία αποτελεί τον πλούτο της ΕΣΔΔΑ, συνιστά την ίδια στιγμή και μια μεγάλη πρόσκληση στο επίπεδο του προγράμματος σπουδών της.

Το πρόγραμμα σπουδών της ΕΣΔΔΑ αποτελεί, όπως επανειλημμένα έχει υπογραμμιστεί, τον ακρογωνιαίο λίθο της εκπαιδευτικής της διαδικασίας και διακρίνεται σαφώς από τα προγράμματα σπουδών στη δημόσια διοίκηση των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων. Η κύρια διαφορά του έγκειται στον συνδυασμό θεωρητικής και πρακτικής προσέγγισης, με έμφαση στην πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων που αποκτούν οι σπουδαστές-στριες μέσα από συγκεκριμένες μελέτες περίπτωσης, όπως επίσης και στην ιδιαίτερη σημασία που αποδίδεται στην πρακτική άσκηση, τις επισκέψεις πεδίου, εντός και εκτός Ελλάδας και μια σειρά από άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Είναι αυτονόητο ότι ένα πρόγραμμα σπουδών επιτελικών στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης δεν μπορεί παρά να είναι δυναμικό και να σχεδιάζεται με βάση τις συγκεκριμένες απαιτήσεις των θέσεων εργασίας που θα καταλάβουν οι σπουδαστές-στριες μετά την αποφοίτησή τους και τις γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες και στάσεις που αυτές

1. Ν.1388 (ΦΕΚ113Α/83) «Ίδρυση Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης».

2. ΠΔ57/2007 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της κείμενης νομοθεσίας που διέπουν το ΕΚΔΔ».

3. Ν.3966 (ΦΕΚ 118Α/2011) Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων,και λοιπές διατάξεις» .

4. Για την ιστορική εξέλιξη της εκπαίδευσης στην ΕΣΣΔΑ και τα διαφορετικά προγράμματα σπουδών βλ. τη σχετική ενότητα στον νέο ιστότοπο του ΕΚΔΔΑ, που αναμένεται να είναι διαθέσιμος στο άμεσο μέλλον.

συνεπάγονται. Πέραν τούτου, όμως, και κατά πρώτο λόγο δεν μπορεί παρά να σχεδιάζεται επίσης με ορίζοντα το μέλλον της δημόσιας διοίκησης, τη μελλοντική της οργάνωση και αναδιοργάνωση, στην οποία θα κληθούν να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο οι απόφοιτοι της Σχολής. Με την έννοια αυτή, έχει σημασία το πρόγραμμα σπουδών της ΕΣΔΔΑ να προσπορίζει στους σπουδαστές και στις σπουδάστριες γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες και στάσεις που θα τους επιτρέψουν όχι μόνο να ασκούν με επάρκεια τα υπηρεσιακά καθήκοντά τους, αλλά να λειτουργούν ως μοχλοί αλλαγής και καινοτομίας στο πλαίσιο των υπηρεσιών τους.

Με δεδομένες τις σύγχρονες εξελίξεις στις βασικές οργανωτικές δομές της Δημόσιας Διοίκησης και στα επιμέρους πεδία της, τις ανάγκες των δημοσίων υπηρεσιών όπως οι ίδιες τις αποτυπώνουν, όπως και τις αρμοδιότητες που θα κληθούν να αναλάβουν στις υπηρεσίες τους οι απόφοιτοι της Σχολής σήμερα και στο άμεσο μέλλον,⁵ κρίθηκε αναγκαίο να ανασχεδιαστεί και να αναμορφωθεί σήμερα το πρόγραμμα σπουδών της. Για τον σκοπό αυτό, συγκροτήθηκε μια Ομάδα Εργασίας, αποτελούμενη από πανεπιστημιακούς και στελέχη της δημόσιας διοίκησης. Η επιλογή αυτή θεωρήθηκε η πλέον ενδεδειγμένη με βάση την ιδιαιτερότητα της ΕΣΔΔΑ, η οποία, όπως προαναφέρθηκε, πέραν της γνωσιακής σκευής που παρέχει στους σπουδαστές και στις σπουδάστριες, εστιάζει – οφείλει να εστιάζει – στην πρακτική μελέτη των δημοσίων πολιτικών, στον σχεδιασμό, στην ανάλυση και στην αξιολόγησή τους. Σημειώνεται ότι στην παρούσα φάση, η ΕΣΔΔΑ λειτουργεί με τμήματα εξειδίκευσης, γεγονός το οποίο συνεπάγεται ότι οι σπουδαστές-στριες πρέπει να αποκτήσουν αφενός γενικές γνώσεις και δεξιότητες και αφετέρου ειδικές γνώσεις πεδίου, που θα εφαρμοστούν στον σχεδιασμό και στην αξιολόγηση πολιτικών στους εκάστοτε φορείς.

Οι πανεπιστημιακοί επελέγησαν με βάση τα γνωστικά αντικείμενά τους και τα στελέχη της δημόσιας διοίκησης προτάθηκαν από τα υπουργεία και τις υπηρεσίες που κατά κύριο λόγο συνδέονται με τα τμήματα εξειδίκευσης της ΕΣΔΔΑ. Συντονίστρια της Επιτροπής είναι η διευθύντρια της ΕΣΔΔΑ, αναπληρώτρια καθηγήτρια ΑΠΘ Τίτিকা Δημητρούλια. Τα μέλη της επιτροπής είναι τα ακόλουθα:

1. Θεμιστοκλής Παναγιωτόπουλος, Καθηγητής του τμήματος Πληροφορικής του Παν/μίου Πειραιώς.
2. Ιωάννης Ψυχάρης Καθηγητής Περιφερειακής Οικονομικής Ανάλυσης του τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Παν/μίου.
3. Ιωάννης Σαγιάς Βοηθός Συνηγόρου του Πολίτη μέλος του Επιστημονικού – Εκπαιδευτικού Συμβουλίου ΕΚΔΔΑ.

⁵ Για τις αρμοδιότητες των αποφοίτων και τα προφίλ του αποφοίτου γενικότερα, βλ. το κείμενο του απόφοιτου και Υπεύθυνου Σπουδών και Έρευνας της ΕΣΔΔΑ Σαράντη Κουγιά, στο Παράρτημα Ι.

4. Κωνσταντίνος Νικολέντζος, Προϊστάμενος του τμήματος Συλλογών Προϊστορικών, Αιγυπτιακών, Κυπριακών και Ανατολικών Αρχαιοτήτων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου.
5. Σπυρίδων Τσουκαλάς, Ειδικός Σύμβουλος Γενικού Γραμματέα Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης
6. Γεωργία Ακούλογλου, Ειδική Συνεργάτης Γενικού Γραμματέα Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
7. Γεώργιος Γιαννόπουλος, Γενικός Γραμματέας Υπουργείου Υγείας.
8. Σπύρος Βλαχόπουλος, καθηγητής Νομικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών

Με την επιτροπή συνεργάστηκε και ο Αλέξανδρος Καζαμίας, Senior lecturer in Politics στο Πανεπιστήμιο του Coventry, συνεισφέροντας σημαντικά στη διαμόρφωση τόσο των γενικών κατευθύνσεων όσο και των μαθημάτων που αφορούν την ελληνική και συγκριτική δημόσια διοίκηση. Στην τελική εκπόνηση του παρόντος προγράμματος σπουδών συνέβαλαν με προτάσεις και παρατηρήσεις τους οι Υπεύθυνοι Σπουδών και Έρευνας της ΕΣΔΔΑ. Η Επιτροπή, προκειμένου να υποβάλει προτάσεις για την αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών, μελέτησε τα προηγούμενα προγράμματα σπουδών της ΕΣΔΔΑ στη διαχρονική της εξέλιξη, τα οποία ψηφιοποιήθηκαν και θα είναι πολύ σύντομα διαθέσιμα στην νέα ιστοσελίδα του ΕΚΔΔΑ και στο Αποθετήριο της ΕΣΔΔΑ, που υλοποιείται την περίοδο αυτή με βάση σχετική μελέτη που προηγήθηκε.⁶ Διαπίστωσε την υψηλή ποιότητα και τον πλούτο των προγραμμάτων αυτών, που καθώς είναι πλέον ψηφιακά και ελεύθερα διαθέσιμα θα αποτελέσουν, ελπίζουμε, αντικείμενο γόνιμη έρευνας και μελέτης, αναφορικά με τη σχέση της ΕΣΔΔΑ με τη Δημόσια Διοίκηση και τις εξελίξεις στον δημόσιο τομέα.⁷ Μελέτησε επίσης τις αξιολογήσεις των σπουδαστών-στριων και των διδασκόντων των τελευταίων δύο εκπαιδευτικών σειρών, που διέθεταν τμήματα εξειδίκευσης παρόμοια με της τρέχουσας σειράς και διαβουλευτηκε με αποφοίτους της ΕΣΔΔΑ. Τέλος, εξέτασε την υφιστάμενη κατάσταση στη δημόσια διοίκηση και τις μεταρρυθμίσεις που υλοποιούνται, με αναφορά και στις μελλοντικές ανάγκες αναμόρφωσης των υπηρεσιών. Με βάση τα στοιχεία αυτά, οι βασικές προτεραιότητες του παρόντος προγράμματος σπουδών, οι οποίες αναλύονται διεξοδικά στη συνέχεια, διαμορφώθηκαν ως ακολούθως:

1. εκσυγχρονισμός της ύλης και της βιβλιογραφίας
2. έμφαση στην εφαρμοσμένη γνώση

⁶ Μελέτη «Σχεδιασμός Αποθετηρίου της ΕΣΔΔΑ»

<http://resources.ekdd.gr/knowledge/files/meletesdimosiou/meleti38.zip> (10.11.2018).

⁷ Η ΕΣΔΔΑ ήδη εκπονεί μελέτη για τη σύγκλιση της ελληνικής δημόσιας διοίκησης με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, όπως αυτή αποτυπώνεται στα προγράμματα σπουδών της, με τίτλο «Η διαδικασία σύγκλισης της ελληνικής δημόσιας διοίκησης με τα ευρωπαϊκά πρότυπα μέσα από τα προγράμματα σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.». Η μελέτη θα είναι ελεύθερα διαθέσιμη, μόλις ολοκληρωθεί, στον ιστότοπο του ΕΚΔΔΑ.

3. διεθνοποίηση του προγράμματος σπουδών⁸ – συγκριτική διάσταση στην προσέγγιση των αντικειμένων
4. διεπιστημονικότητα
5. ανάπτυξη του κριτικού στοχασμού

Το πρόγραμμα σπουδών εστιάζει εξίσου στις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες, τις αξίες και τις στάσεις που θα επιτρέψουν στους σπουδαστές και στις σπουδάστριες, μετά από την αποφοίτησή τους, να σχεδιάσουν, να εφαρμόσουν και να αξιολογήσουν δημόσιες πολιτικές, διασφαλίζοντας με τον καλύτερο τρόπο το δημόσιο συμφέρον, όσο και στις μεθόδους, τις τεχνικές και τις πρακτικές διοίκησης που απαιτεί η άσκηση των καθηκόντων τους ως επιτελικών στελεχών.

Σε επίπεδο γνώσεων, το νέο πρόγραμμα εστιάζει στη διεπιστημονικότητα (interdisciplinarity), ως κατεξοχήν σύγχρονη επιστημονική προσέγγιση της γνώσης. Στόχος του είναι, ωστόσο, να επιτύχει την υπερδιεπιστημονικότητα (transdisciplinarity), υπό την έννοια όχι της απλής συνάντησης και διαλόγου των γνωστικών πεδίων μεταξύ τους, αλλά της αμοιβαίας διεύρυνσής τους προς νέες κατευθύνσεις.⁹ Τα μαθήματα κατανέμονται, για λόγους πρακτικούς, σε πέντε πεδία, με βάση την κύρια συνιστώσα τους, τα οποία είναι τα ακόλουθα:

- Δίκαιο
- Οικονομία
- Δημόσια Διοίκηση
- Ψηφιακή διακυβέρνηση
- Ξένες γλώσσες

Όλα τα μαθήματα ενέχουν τόσο την εθνική όσο και την ευρωπαϊκή και διεθνή διάσταση, προκειμένου οι σπουδαστές-στριες να προσεγγίζουν συγκριτικά τα ζητήματα της δημόσιας διοίκησης και να αποκτούν επίγνωση της αλληλεπίδρασης των πολιτικών στην σύγχρονη διεθνοποιημένη πραγματικότητα, τόσο θεωρητικά όσο και στις πολύ πρακτικές διαστάσεις του σχεδιασμού και της εφαρμογής τους.

⁸ Σύμφωνα και με τον ορισμό που δίνεται στη σχετική μελέτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: ««η σκόπιμη διαδικασία ενσωμάτωσης μιας διεθνούς, διαπολιτισμικής ή παγκόσμιας διάστασης στη στόχευση, στις λειτουργίες και στην παροχή της μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης και της έρευνας για όλους τους φοιτητές και το προσωπικό, και να υπάρξει ουσιαστική συνεισφορά στην κοινωνία». Hans de Wit et al., *Internationalisation of Higher Education*, European Parliament, Directorate-General for Internal Policies, Policy Department B: Structural and Cohesion Policies, Culture and Education, 2015, <https://goo.gl/6AznW1>, σ. 29 (10.11.2018).

⁹ Για τη διεπιστημονικότητα και την υπερ-διεπιστημονικότητα, βλ. ενδεικτικά: Klein, J. T. (1996). *Crossing boundaries: knowledge, disciplinarity, and interdisciplinarity*. Charlottesville: University Press of Virginia. Thompson Klein, Julie et al. (eds.) (2001). *Transdisciplinarity: Joint problem solving among science, technology, and society. An effective way for managing complexity*. Basel: Birkhäuser. Akçeşme, B., Baktir H. & Steele E. (2016). *Interdisciplinarity, Multidisciplinarity and Transdisciplinarity in Humanities*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

Τα πεδία θεωρούνται θεμελιακά για την εκπαίδευσή τους, καθώς καλύπτουν, στην ευρύτητά τους και με δεδομένη τη (υπερ)διεπιστημονική στόχευση του προγράμματος σπουδών, τις γνωσιακές ανάγκες των στελεχών της δημόσιας διοίκησης σε οριζόντιο επίπεδο και σε επίπεδο εξειδίκευσης στη συνέχεια. Η στερή γνωση του θεσμικού πλαισίου και των βασικών πυλώνων της δημόσιας διοίκησης θεωρείται εκ των ων ουκ άνευ προϋπόθεση για να μπορέσουν να οικοδομηθούν οι δεξιότητες, οι ικανότητες και οι στάσεις που θα καθορίσουν την παρέμβασή των αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ στη λειτουργία του δημόσιου τομέα.

Η δεξιότητα και η ικανότητα¹⁰ ορίζονται, με δεδομένο τον επαγγελματικό προσανατολισμό της ΕΣΔΔΑ και τον μεταπανεπιστημιακό, ανώτατο χαρακτήρα της, κατά το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων,¹¹ το οποίο ακολουθεί και το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, όπως ενσωματώνονται στην ελληνική πραγματικότητα,¹² ως ακολούθως:

- οι δεξιότητες (skills, η ικανότητα εφαρμογής γνώσεων για την εκπλήρωση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων),¹³
- οι ικανότητες (competencies, η επάρκεια στη χρήση γνώσεων ή δεξιοτήτων σε περιστάσεις εργασίας ή σπουδής),¹⁴

Το πρόγραμμα επιδιώκει επίσης την ανάπτυξη των *βασικών ικανοτήτων* (basic competencies), οι οποίες αναπτύσσονται στο πλαίσιο όλων των μαθημάτων μέσα από συγκεκριμένες εκπαιδευτικές πρακτικές, όπως επίσης και μέσα από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες πλαισίωσης, καθώς θεωρούνται μείζονος σημασίας για την ανταπόκριση των σπουδαστών/στριών στις ανάγκες ενός ταχέως μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος, όπως το σημερινό, και τη δυνατότητά τους να αποκωδικοποιούν και να αντιμετωπίζουν με τον καλύτερο τρόπο τα πολύπλοκα σύγχρονα διακυβεύματα σε μικρο- και μακρο-επίπεδο. Πέραν της γενικής αυτής στόχευσης, εργαστήρια και

¹⁰ Η συζήτηση περί της διάκρισης μεταξύ των δύο, η οποία μπορεί να συνεπικουρήσει μεθοδολογικά την εκπόνηση ενός προγράμματος σπουδών, παραμένει ανοιχτή, παρότι υπάρχει γενικά η τάση επικράτησης του όρου ικανότητες, που θεωρείται ευρύτερος και περιλαμβάνει τον συνδυασμό γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων. Βλ. τη «Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις βασικές ικανότητες της δια βίου μάθησης» 2006/962/ΕΚ (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, L/394, 30.12.2006, Παράρτημα, σ. 13-18), όσον αφορά την ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων. Βλ. επίσης ευρωπαϊκά κείμενα για την εκπαίδευση και την κατάρτιση <http://www.edmide.gr/KEIMENA%20E.U/Education%20and%20Training%202010%20sources.pdf> και τα σχετικά κείμενα του ΟΟΣΑ, [http://deseco.ch/\(10.11.2018\)](http://deseco.ch/(10.11.2018)).

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:c11104&from=EL> (10.11.2018).

¹² https://www.iky.gr/el/ecvet/item/download/356_25f0a1300ee1446a0e57de90effc2013 (10.11.2018).

¹³ Στο ΕΠΕΠ, οι δεξιότητες περιγράφονται ως γνωστικές (χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) και πρακτικές (αφορούν τη χειρωνακτική επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων). https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-egf/files/leaflet_el.pdf (10.11.2018).

¹⁴ Στο ΕΠΕΠ, η περιγραφή ως προς τις ικανότητες αφορά την υπευθυνότητα και την αυτονομία. https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-egf/files/leaflet_el.pdf (10.11.2018).

εκπαιδευτικές δραστηριότητες υποστηρίζουν πιο εστιασμένα την ανάπτυξη βασικών αυτών ικανοτήτων στο διοικητικό περιβάλλον. Σύμφωνα με τη Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006, οι βασικές ικανότητες είναι οι ακόλουθες:¹⁵

- *Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα:* το πρόγραμμα σπουδών αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην έκφραση της σκέψης, σε γραπτό και προφορικό επίπεδο, σε όλα τα μαθήματα, όπως και στις δεξιότητες επικοινωνίας, παρουσίασης, αυτοπαρουσίασης που χρειάζεται κάθε στέλεχος της δημόσιας διοίκησης προκειμένου να επιτελέσει το έργο του και να διοικήσει αποτελεσματικά. Συγκεκριμένα, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στον διοικητικό γραπτό λόγο μέσα από το μάθημα «Σύνταξη δημοσίων εγγράφων» και το Εργαστήριο «Γενικές και ειδικές νομοτεχνικές αρχές σύνταξης κανονιστικών πράξεων» στην Κοινή Φάση Σπουδών, όπως επίσης και στον προφορικό λόγο μέσα από συστηματικές προφορικές παρουσιάσεις επιμέρους θεματικών και στο πλαίσιο του μαθήματος και τις υποχρεωτικές παρουσιάσεις των εργασιών που ανατίθενται στους σπουδαστές και στις σπουδάστριες στο πλαίσιο της διαμορφωτικής ή τελικής αξιολόγησης. Ημερίδες και άλλες δραστηριότητες σχετικές με τη χρήση της μητρικής γλώσσας στη δημόσια διοίκηση λειτουργούν συμπληρωματικά ως προς την ανάπτυξη της εν λόγω ικανότητας.
- *Επικοινωνία σε ξένες γλώσσες:* το πρόγραμμα σπουδών θεωρεί αυτονόητη την εμπλοκή των αποφοίτων σε πολυγλωσσα περιβάλλοντα, όπου η λήψη αποφάσεων, η διαπραγμάτευση, η στήριξη των εθνικών επιλογών και πολιτικών, η προβολή της εικόνας της χώρας προϋποθέτουν την άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας και ενδεχομένως και άλλων γλωσσών, σε γραπτό και σε προφορικό επίπεδο. Τις δεξιότητες αυτές υποστηρίζει το Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών της ΕΣΔΔΑ, που περιλαμβάνει υποχρεωτική διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας και μιας δεύτερης γλώσσας κατ' επιλογήν και ενισχύει τις οριζόντιες ικανότητες επικοινωνίας με αναφορά στη δημόσια διοίκηση όπως και τις ειδικές γνώσεις και ικανότητες που απαιτεί το εκάστοτε πεδίο εξειδίκευσης. Το εργαστήριο «Διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών» εστιάζει στο ζήτημα της πολυγλωσσίας. Παράλληλα, σε συνεργασία με την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, όπως και με άλλους φορείς, οργανώνονται δράσεις σχετικά με την πολυγλωσσία και τη δημόσια διοίκηση.

¹⁵ Για τη σύσταση σχετικά με τις βασικές ικανότητες, βλ. υποσημείωση 8.

- *Μαθηματική ικανότητα και βασικές ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία:* ασχέτως των σπουδών τους, οι απόφοιτοι θα κληθούν να εργαστούν με μεγέθη, δείκτες και συναρτήσεις, να υπολογίσουν κόστη και οφέλη, να ποσοτικοποιήσουν και να εκτιμήσουν δεδομένα και να διαχειριστούν προβλήματα σε διάφορους τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας. Εξού και το πρόγραμμα σπουδών υποστηρίζει την εμβάθυνση στη μαθηματική ικανότητα και την εξοικείωσή τους με τις βασικές αρχές της επιστήμης και της τεχνολογίας, στα μαθήματα του πεδίου «Ψηφιακή διακυβέρνηση», στη «Μεθοδολογία της έρευνας», αλλά και σε άλλα μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες ειδίκευσης.
- *Ψηφιακή ικανότητα:* στόχος του προγράμματος είναι οι απόφοιτοι να αποκτήσουν πλήρη επίγνωση της σημασίας του ψηφιακού μετασχηματισμού της δημόσιας διοίκησης, στο πλαίσιο της σύγχρονης ψηφιακής κοινωνίας, όπως επίσης και τις δεξιότητες και τις ικανότητες που θα τους επιτρέψουν να ηγηθούν της αλλαγής και της καινοτομίας στο εν λόγω πεδίο. Η απόκτηση των ψηφιακών δεξιοτήτων στο παρόν πρόγραμμα σπουδών περνάει τόσο μέσα από συγκεκριμένα μαθήματα του πεδίου *Ψηφιακή διακυβέρνηση*, όσο και μέσα από άλλα μαθήματα που προϋποθέτουν άρτια γνώση πληροφορικής και συγκεκριμένων εφαρμογών λογισμικού. Για παράδειγμα, το εργαστηριακό μάθημα «Σύνταξη δημοσίων εγγράφων» της Κοινής Φάσης Σπουδών αναπτύσσει τις δεξιότητες επεξεργασίας κειμένου και ηλεκτρονικής επικοινωνίας· το εργαστήριο «Μεθοδολογία της έρευνας» της Α' Ειδικής φάσης σπουδών προβλέπει την ενίσχυση της μαθηματικής ικανότητας μέσα από τη χρήση λογιστικών φύλλων και άλλων εφαρμογών και ούτω καθεξής. Το σημαντικότερο στοιχείο του προγράμματος, ως προς τη βασική αυτή ικανότητα, είναι η ενίσχυση του κριτικού ψηφιακού γραμματισμού των σπουδαστών/στριών, που αφορά τόσο την αναζήτηση, τον έλεγχο και την επεξεργασία της πληροφορίας και τη μετατροπή της σε γνώση όσο και την ικανότητα αυτενέργειας σε ψηφιακό περιβάλλον, με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα. Αυτό επιτυγχάνεται με τα μαθήματα του σχετικού πεδίου και με στοχευμένες εκπαιδευτικές δράσεις, με ημερίδες (π.χ. σχετικά με την κυβερνοασφάλεια) και με επισκέψεις πεδίου.
- *Μεταγνωστικές ικανότητες (Learning to learn):* το πρόγραμμα σπουδών εστιάζει συστηματικά στην απόκτηση μεταγνωστικών δεξιοτήτων, με στόχο την καλύτερη διεξαγωγή της εκπαίδευσης στο πλαίσιο της ΕΣΔΔΑ και την υποστήριξη της διά βίου μάθησης, η οποία θεωρείται αυτονόητη για τα επιτελικά στελέχη της δημόσιας διοίκησης. Η ανάπτυξη των εν λόγω

ικανοτήτων συναρτάται προς τις εκπαιδευτικές μεθόδους που επιλέγονται και τον τρόπο διάρθρωσης των μαθημάτων, όπως και με στοχευμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

- *Κοινωνικές ικανότητες και ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη:* η ανάπτυξη των εν λόγω ικανοτήτων, που θεωρούνται ιδιαιτέρως σημαντικές, εντάσσονται οριζόντια στο πρόγραμμα σπουδών, ενώ αναπτύσσονται περαιτέρω με εκπαιδευτικά εργαστήρια, όπως για παράδειγμα το Εργαστήριο «Ομαδικότητα και συνεργασία: πυλώνες επιτυχίας για την δημόσια διοίκηση» της Κοινής Φάσης Σπουδών, αλλά και εκπαιδευτικές δράσεις σχετικά με την ιδιότητα του πολίτη, αλλά και το νέο περιεχόμενό της στη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη πραγματικότητα (global citizenship). Οι κοινωνικές ικανότητες βρίσκονται στο επίκεντρο της αποτελεσματικής και χρηστής διοίκησης και η συνείδηση της ιδιότητας του πολίτη, των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που συνεπάγεται για τα στελέχη της δημόσιας διοίκησης στην καρδιά της δημοκρατικής λειτουργίας των υπηρεσιών και της δημοκρατίας εν γένει.
- *Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα:* η ανάπτυξη πρωτοβουλίας, με στόχο τη βέλτιστη επίλυση των προβλημάτων και την καλή λειτουργία των υπηρεσιών, υπηρετείται στο πρόγραμμα σπουδών οριζόντια, μέσα από συγκεκριμένες εκπαιδευτικές πρακτικές και δράσεις. Η ικανότητα της επιχειρηματικότητας, άμεσα συνδεδεμένη με το νομικό καθεστώς και τις υπηρεσίες ποικίλων φορέων, αναπτύσσεται σε ειδικά μαθήματα.
- *Πολιτισμική συνείδηση και έκφραση:* η πολιτισμική συνείδηση και έκφραση ενισχύονται μέσα από εκπαιδευτικές δραστηριότητες, με στόχο την ανάπτυξη πολιτισμικής συνείδησης και την επίγνωση της πολυπολιτισμικότητας που χαρακτηρίζει τον σύγχρονο κόσμο, την οποία καλούνται να διαχειριστούν με τον καλύτερο τρόπο για τους πολίτες και για τις κοινωνίες οι εθνικές δημόσιες διοικήσεις.

Βασικό στοιχείο στη συνολική επεξεργασία του προγράμματος συνιστά, όπως προαναφέρθηκε, η έμφαση στη μεταγνώση (metacognition), στην αυτοσυνείδηση δηλαδή, την αυτοαξιολόγηση και τον αυτοέλεγχο των σπουδαστών κατά τη μαθησιακή διαδικασία.¹⁶ Η έμφαση στη μεταγνώση συμβαδίζει στο πρόγραμμα σπουδών με την έμφαση στον *κριτικό στοχασμό*, ως κεντρικό στοιχείο της εκπαίδευσης ενηλίκων και απαραίτητη διάσταση της εκπαίδευσης και κατοπινής δράσης των επιτελικών

¹⁶ Για τη μεταγνώση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και τις στρατηγικές ενδυνάμωσής της, βλ. E. Railean, A. Elçi, & A. Elçi (eds.), *Metacognition and Successful Learning Strategies in Higher Education*, Hershey, PA: IGI Global. doi:10.4018/978-1-5225-2218-8.ch004.

στελεχών. Κατά τον Brookfield,¹⁷ ο ορισμός του κριτικού στοχασμού, ο οποίος δεν ταυτίζεται με τις γνώσεις ή τη δημιουργικότητα παρότι σχετίζεται μαζί τους, προκύπτει από συγκεκριμένες ενέργειες που κάνει το άτομο και είναι οι ακόλουθες:

- Εντοπισμός των παραδοχών στις οποίες στηρίζεται η σκέψη και οι οποίες καθορίζουν τη δράση μας
- Έλεγχος και αξιολόγηση των παραδοχών αυτών ως προς την εγκυρότητα και την καταλληλότητά τους
- Εξέταση των ιδεών και των αποφάσεών μας (διανοητικών, οργανωσιακών και προσωπικών) από πολλές διαφορετικές οπτικές γωνίες
- Στη βάση όλων αυτών, ανάληψη εν επιγνώσει δράσης

Απώτερος στόχος της ανάπτυξης κριτικού στοχασμού μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία στην ΕΣΔΔΑ είναι οι σπουδαστές-στρίες να μπορούν να αναπτύσσουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, *κριτική δράση*. Κατά τις Merriam και Bierema, αυτό σημαίνει ότι κανείς α. ενεργεί εν επιγνώσει β. παρακολουθεί τις ενέργειές του και αυτοδιορθώνεται γ. αιτιολογεί τις πράξεις του.¹⁸ Επιδίωξη του προγράμματος είναι οι απόφοιτοι της Σχολής να μπορούν να αναλαμβάνουν κριτική δράση, όπως και να παρεμβαίνουν στο περιβάλλον εργασίας τους και να δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για την προαγωγή του κριτικού στοχασμού και της κριτικής δράσης στις υπηρεσίες τους, μέσα από την ανοιχτή επικοινωνία και τη συνεργατικότητα.

Οι εν λόγω θεμελιακές κατευθύνσεις του προγράμματος σπουδών της ΕΣΔΔΑ προϋποθέτουν, για να γίνουν πράξη, μια συγκεκριμένη εκπαιδευτική διαδικασία, με μεθόδους εκπαίδευσης ενηλίκων. Χωρίς να αναφερθούμε διεξοδικά στις εν λόγω μεθόδους, καθώς η σχετική βιβλιογραφία είναι μεγάλη και εύκολα προσβάσιμη,¹⁹ σημειώνουμε ότι η Επιτροπή θεωρεί σημαντική την κατά Mezirow *μετασχηματίζουσα μάθηση*²⁰ στο πλαίσιο της ΕΣΔΔΑ ως *κοινότητας πρακτικής*.²¹ Η μετασχηματίζουσα μάθηση αξιοποιεί και μετασχηματίζει υφιστάμενες εμπειρίες ενηλίκων σπουδαστών, προάγοντας την κριτική θεώρησή τους. Ο Wenger, από την άλλη, αντιμετωπίζει τη μάθηση ως κοινωνικό φαινόμενο, ως συμμετοχή σε πρακτικές κοινωνικών κοινοτήτων,

¹⁷ Brookfield, S. D. (2012). *Teaching for critical thinking: Tools and techniques to help students question their assumptions*. San Francisco, CA: Jossey-Bass. (σσ.11-17).

¹⁸ Merriam S., Bierema L. *Adult Learning: Linking Theory and Practice*, San Francisco, Jossey-Bass, 2013.

¹⁹ Βλ. τη βασική βιβλιογραφία που έχει επιμεληθεί ο Αλέξης Κόκκος στον ιστότοπο της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων, <http://adulthoodeduc.gr/ineeportfolio/27-ekpaideftiko-yliko/theoria-kai-erevna/> (10.11.2018).

²⁰ Mezirow, J. (1990). *Fostering critical reflection in adulthood*. San Francisco: Jossey-Bass.

Mezirow, J. (1991). *Transformative dimensions in adult learning*. San Francisco: Jossey-Bass.

²¹ Wenger, E. (1998), *Communities of Practice. Learning, Meaning and Identity*, Cambridge University Press, 1998; Wenger E. (2010) *Communities of Practice and Social Learning Systems: the Career of a Concept*. In: Blackmore C. (eds), *Social Learning Systems and Communities of Practice*. Springer, London. DOI https://doi.org/10.1007/978-1-84996-133-2_11. (10.11.2018).

σε σχέση με τις οποίες τα άτομα συγκροτούν νόημα και κατασκευάζουν ταυτότητες.²² Η αντίληψη αυτή περί μάθησης ως συμμετοχής έχει κατά τον Wenger συγκεκριμένες συνέπειες σε διάφορα επίπεδα:²³

- Για τα άτομα: η μάθηση σημαίνει ότι εμπλέκονται και συνεισφέρουν στις πρακτικές της κοινότητάς τους.
- Για τις κοινότητες: η μάθηση σημαίνει ότι βελτιστοποιούν την πρακτική τους και διασφαλίζουν πως θα υπάρξουν επόμενες γενιές μελών της κοινότητας.
- Για τους οργανισμούς: η μάθηση σημαίνει ότι διατηρούνται οι διασυνδεδεμένες κοινοτήτες πρακτικής, διαμέσου των οποίων ένας οργανισμός γνωρίζει ό,τι γνωρίζει και ως εκ τούτου γίνεται αποτελεσματικός και αποκτά αξία.

Οι κοινότητες πρακτικής διακρίνονται από τις απλές κοινότητες λόγω της κοινής πρακτικής, που διασφαλίζει τη συνοχή τους, και η σχέση αυτή κοινότητας και πρακτικής έχει τρία χαρακτηριστικά:²⁴

- Την αμοιβαία δέσμευση
- Την κοινή δράση
- Το κοινό ρεπερτόριο (ιστοριών, ιστορικών γεγονότων, στιλ, εργαλείων, δράσεων, εννοιών, αντικειμένων, λόγων).

Chapter 2: Community

73

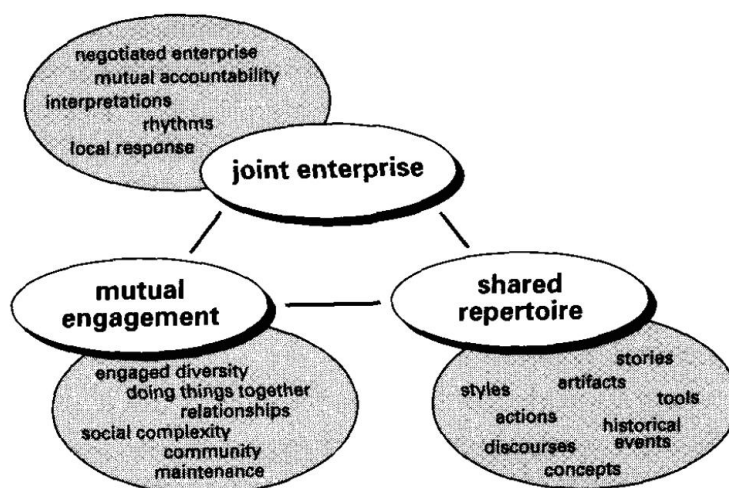

Figure 2.1. Dimensions of practice as the property of a community.

Σχήμα 1. Το σχήμα του Wenger για τις διαστάσεις της πρακτικής της κοινότητας (1998: 73), μεταφρασμένο στα ελληνικά

²² Wenger, E. (1998), *ό.π.*, σ. 4.

²³ Wenger, E. (1998), *ό.π.*, σ. 7-8.

²⁴ Wenger, E. (1998), *ό.π.*, σ. 73.

Πρόθεση του προγράμματος είναι οι σπουδαστές-στριες στην ΕΣΔΔΑ να μαθαίνουν, μετασχηματίζοντας τις υφιστάμενες εμπειρίες τους μέσα στην κοινότητα πρακτικής που συνιστά η ΕΣΔΔΑ και στη συνέχεια να μεταφέρουν τα κεκτημένα της εμπειρίας τους στις νέες κοινότητες πρακτικής στις οποίες θα συμμετέχουν στο μέλλον.

Η κοινότητα πρακτικής αποτελεί πεδίο αμοιβαίας διαπραγμάτευσης του νοήματος και επιτρέπει την ανάπτυξη και εδραίωση κοινών αντιλήψεων και στάσεων. Οι αντιλήψεις και οι στάσεις αυτές σχετίζονται με τις αξίες που συγκροτούν την ηθική και τη δεοντολογία στη δημόσια διοίκηση. Οι αξίες αυτές συνοψίζονται από τον Bernard Boucault στον παρακάτω πίνακα:²⁵

Επίπεδο δράσης	Αξίες	Είδος κανόνων	Λόγος ύπαρξης
Κράτος	Επιδίωξη του κοινού καλού και υπεράσπιση του γενικού συμφέροντος	Ανώτατες αξίες	Βάσεις του κοινωνικού συμβολαίου και του δημοκρατικού χαρακτήρα του πολιτικού συστήματος
Δημόσια διοίκηση	Υπηρεσίες προς το Κράτος και το δημόσιο. Νομιμότητα, ουδετερότητα, αντικειμενικότητα, υπευθυνότητα	Καθοδηγητικές αξίες	Νομιμότητα της αυτεπάγγελτης δίωξης κατά την υλοποίηση της
Δημόσιοι λειτουργοί	Εντιμότητα, αμεροληψία, παραδειγματική στάση. Ειλικρίνεια, υπηρεσία, ακεραιότητα και ευθύτητα	Ασκούμενες αξίες	Αξιοπιστία κατόχων δημόσιας εξουσίας σε σχέση με το επάγγελμα που ασκούν στο όνομα και για λογαριασμό του συνόλου
Διοικούμενοι/ Πολίτες	Σεβασμός νόμων, συμβολή στο δημόσιο συμφέρον	Ιδιότητα του πολίτη	Σεβασμός του πολίτη μέσα στη συλλογική ομάδα όπου ζει, καθώς και των συμβάσεων και των νόμων

Πίνακας 1. Ηθική και δεοντολογία στη σύγχρονη δημόσια διοίκηση, ό.π., σ.24.

Ως προς την ηθική στη δημόσια διοίκηση, η οποία νοείται ως προσωπική αλλά και συλλογική ηθική της κοινότητας πρακτικής, εν προκειμένω της δημόσιας υπηρεσίας, έχει τονιστεί επανειλημμένα ότι ο αγώνας για την επικράτηση, τη διασφάλιση και την προαγωγή της είναι διαρκής. Στη μεγάλη συζήτηση περί ηθικής σε συνάρτηση με το καθεστώς του δημοσίου υπαλλήλου, ο Lemoynes de Forges σημειώνει τρία στοιχεία που οφείλουν να χαρακτηρίζουν τους δημοσίου υπαλλήλους, όπως και όλους τους μισθωτούς υπαλλήλους: α. να σέβονται τον νόμο β. να είναι έντιμοι προς τον εργοδότη

²⁵ Ηθική και δεοντολογία στη σύγχρονη δημόσια διοίκηση. Πρακτικά συνεδρίου, 9 Δεκεμβρίου 2011, ΕΚΔΔΑ, http://www.ekdd.gr/ekdda/images/diethnoi/Praktika_Ekdda_Ena_GR.pdf, σ. 24 (10.11.2018).

τους γ. να εργάζονται με επαγγελματική αποτελεσματικότητα και υπευθυνότητα. Αν όμως αυτά είναι βασικά ζητούμενα για κάθε μισθωτό υπάλληλο, στην περίπτωση της δημόσιας διοίκησης η ύψιστη αξία είναι το δημόσιο συμφέρον, το οποίο τα επιτελικά στελέχη, όπως και όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι, οφείλουν να υπηρετούν με ουδετερότητα, αμεροληψία και ακεραιότητα, συνεργαζόμενοι στο πλαίσιο της εκάστοτε κοινότητας πρακτικής τους.²⁶

Η ηθική διάσταση διατρέχει όλα τα μαθήματα και αποτελεί επίσης, σε ειδικές της εκφάνσεις, αντικείμενο μαθημάτων, από τη διαφάνεια ως τη δεοντολογία και την καταπολέμηση της διαφθοράς, προβλέπονται επίσης σχετικές διαλέξεις, με αναφορά σε επιμέρους πτυχές του ζητήματος και μελέτες περίπτωσης, όπως επίσης και επισκέψεις σε φορείς που προσφέρονται για την ενδυνάμωση της ηθικής αντίληψης των επιτελικών στελεχών για τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης (π.χ. δομές κοινωνικής φροντίδας). Τέλος, στο παρόν πρόγραμμα η συνεργατικότητα και η αλληλεγγύη θεωρούνται θεμελιακές αξίες της δημόσιας διοίκησης και όχι μόνο δεξιότητες διοίκησης και καλλιεργούνται με ποικίλους τρόπους.

Προκειμένου η λογική του προγράμματος να γίνει πλήρως κατανοητή από τους εισηγητές και τις εισηγήτριες, ο ρόλος των οποίων είναι καθοριστικός για την εκπαιδευτική διαδικασία, προβλέπεται θεσμική, υποχρεωτική ενημέρωσή τους επί της συλλογιστικής και της πρακτικής εφαρμογής του, κατά πρώτον στις αρχές της κάθε εκπαιδευτικής σειράς και στη συνέχεια ανά φάση.

Μια από τις καινοτομίες του προγράμματος είναι ότι προβλέπεται για πρώτη φορά ο υπολογισμός *φόρτου εργασίας* των μαθημάτων. Με δεδομένο ότι η εκπαιδευτική διαδικασία δεν εξαντλείται μέσα στην τάξη, αλλά προϋποθέτει μελέτη, εκπόνηση εργασιών και παρουσιάσεων, συμμετοχή σε παράλληλες δραστηριότητες, είναι σημαντικό να γνωρίζουν οι εκπαιδευτές-τριες, οι εκπαιδευόμενοι-ες και οι Υπεύθυνοι-ες Σπουδών και Έρευνας τον πραγματικό φόρτο εργασίας του κάθε μαθήματος και της κάθε εκπαιδευτικής δράσης. Ο υπολογισμός γίνεται με βάση τις μονάδες ECTS²⁷ που χρησιμοποιούνται πανευρωπαϊκά στην ακαδημαϊκή εκπαίδευση και σημειώνεται στον πίνακα των μαθημάτων μετά τις ώρες διδασκαλίας.

Τέλος, η ΕΣΔΔΑ προτίθεται στο άμεσο μέλλον να εισηγηθεί και να υλοποιήσει, στο μέτρο του δυνατού, για πρώτη φορά μεικτή, εσωτερική και εξωτερική, αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας της, με έμφαση στο πρόγραμμα σπουδών και στην

²⁶ Ηθική και δεοντολογία στη σύγχρονη δημόσια διοίκηση, ό.π., σ. 55. Βλ. επίσης το εγχειρίδιο *Σχέσεις δημοσίων υπαλλήλων και πολιτών: οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς*, Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Συνήγορος του Πολίτη, Αθήνα, 2012.

²⁷ European Credit Transfer and Accumulation System (Ευρωπαϊκό σύστημα διδακτικών μονάδων - ECTS). Πρόκειται για το σύστημα που χρησιμοποιείται πανευρωπαϊκά τόσο στην τριτοβάθμια όσο και στη διά βίου εκπαίδευση.

εφαρμογή του, αλλά και σε όλες τις συνιστώσες της εκπαίδευσης (αξιολόγηση επίδοσης, βαθμολόγηση, θεματοδοσία κ.λπ.), από επιτροπή αξιολογητών. Επί του παρόντος, το πρόγραμμα σπουδών αξιολογείται από τους σπουδαστές και τις σπουδάστριες και τους εισηγητές και τις εισηγήτριες, ενώ οι Υπεύθυνοι-ες σπουδών και έρευνας αξιολογούν τους εισηγητές και την υλοποίηση του προγράμματος.

2. Κοινή Φάση Σπουδών (συντελεστής βαρύτητας βαθμολογίας 30%)

Η Κοινή Φάση Σπουδών, που θα παρουσιαστεί αναλυτικά στη συνέχεια, επιδιώκει την εδραίωση και συστηματοποίηση των γνώσεων που οι υποψήφιοι απέκτησαν προκειμένου να συμμετάσχουν στον εισαγωγικό διαγωνισμό και την ομογενοποίησή τους, με δεδομένη την προέλευσή τους από διαφορετικούς γνωστικούς κλάδους, όπως και την εξοικείωση με βασικές πτυχές της διοικητικής επιστήμης. Οι βασικές αυτές γνώσεις θα αποτελέσουν το υπόβαθρο για την περαιτέρω εμβάθυνση στα διάφορα αντικείμενα στην Α' Ειδική Φάση Σπουδών και την εξειδίκευση στην Β' Ειδική Φάση Σπουδών. Παράλληλα, αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη των οριζόντιων δεξιοτήτων των σπουδαστών, οι οποίοι ενδέχεται να κληθούν στη συνέχεια να υπηρετήσουν τη δημόσια διοίκηση από διαφορετικές θέσεις και με διαφορετικά καθήκοντα, ασχέτως της εξειδίκευσης που θα λάβουν στη Σχολή. Τα μαθήματα της Κοινής Φάσης Σπουδών, αλλά και αυτά της Α' Ειδικής Φάσης είναι μείζονος σημασίας για την απόκτηση των εν λόγω δεξιοτήτων, καθώς παρέχουν στους σπουδαστές και στις σπουδάστριες τη θεωρητική γνώση και την πρακτική της εφαρμογή στα κύρια αντικείμενα της δημόσιας διοίκησης, όπως είναι το συνταγματικό και το δημόσιο δίκαιο, η δημόσια οικονομική, οι αναπτυξιακές πολιτικές, η κοινωνική πολιτική, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση και οι ευρωπαϊκές και διεθνείς πολιτικές στη συνάρτησή τους με τις εθνικές πολιτικές.

Τα μαθήματα αυτά συνομιλούν ως εκ τούτου μερικώς με την ύλη του εισαγωγικού διαγωνισμού, η οποία όμως εντάσσεται σε νέο πλαίσιο και εξετάζεται υπό νέες οπτικές, καθώς εστιάζει πρακτικά και συγκεκριμένα στις πρακτικές της δημόσιας διοίκησης. Η (υπερ)διεπιστημονικότητα θεραπεύεται, όπως θα δούμε αναλυτικά στις περιγραφές των μαθημάτων, με τον συνδυασμό γνώσεων διαφορετικών τομέων και πεδίων και, ακόμη περισσότερο, με την εφαρμογή συνδυαστικής γνώσης στην επίλυση προβλημάτων και την προαγωγή της καινοτομίας. Ο συντελεστής βαρύτητας της Κοινής Φάσης Σπουδών στη συνολική βαθμολογία ανέρχεται στο 30%.²⁸

Υπήρξε μέριμνα για την κατανομή της ύλης της Κοινής Φάσης Σπουδών σε έναν αριθμό μαθημάτων που διασφαλίζει την σε βάθος πραγμάτευση των αντικειμένων και για αποφυγή του κατακερματισμού. Με βάση τη γενική συλλογιστική του προγράμματος σπουδών και την ειδική λογική που αφορά την Κοινή Φάση Σπουδών προτείνονται τα ακόλουθα μαθήματα, ενταγμένα στα σχετικά πεδία:

Δίκαιο

1. ΚΦ-ΣΜ01- Συνταγματικό Δίκαιο

²⁸ Στα μαθήματα, πέραν των ωρών που αναγράφονται στους πίνακες υπολογίζονται δύο ώρες για τη βαθμολόγηση γραπτών και εργασιών, ασχέτως αριθμού.

- 2. ΚΦ-ΣΜ02- Διοικητικό Δίκαιο
- 3. ΚΦ-ΣΜ03 - Δημοσιοϋπαλληλικό Δίκαιο
- 3. ΚΦ-ΣΜ04- Ενωσιακό και Διεθνές Δίκαιο

Οικονομία

- 4. ΚΦ-ΣΜ05- Δημόσια οικονομική και ο σύγχρονος οικονομικός ρόλος του κράτους
- 5. ΚΦ-ΣΜ06- Δημόσιες επενδύσεις και αναπτυξιακός προγραμματισμός

Δημόσια Διοίκηση

- 6. ΚΦ-ΣΜ07- Ελληνική Δημόσια Διοίκηση
- 7. ΚΦ-ΣΜ08- Συγκριτική Δημόσια Διοίκηση
- 8. ΚΦ-ΣΜ09- Αρχές Διοίκησης Δημοσίων Οργανισμών
- 9. ΚΦ-ΕΜ10- Σύνταξη Δημοσίων Εγγράφων

Ψηφιακή διακυβέρνηση

- 10. ΚΦ-ΕΜ11- Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και Ψηφιακός Μετασχηματισμός
- 11. ΚΦ-ΕΜ12- Πληροφοριακά Συστήματα και Βάσεις Δεδομένων

Πρόγραμμα ξένων γλωσσών

- 12. ΚΦ-ΕΜ13- Μαθήματα αγγλικής γλώσσας
- 13. ΚΦ-ΕΜ14- Μαθήματα δεύτερης ξένης γλώσσας

Τα μαθήματα είναι είτε σεμιναριακά (με κωδικό ΣΜ) είτε εργαστηριακά (με κωδικό ΕΜ). Ο διαχωρισμός τους γίνεται με βάση τις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Όλα τα μαθήματα, τα οποία περιγράφονται αναλυτικά στη συνέχεια, κρίνεται αναγκαίο να περιλαμβάνουν στην Κοινή Φάση Σπουδών κατά τα δύο τρίτα θεωρητικές προσεγγίσεις και κατά το ένα τρίτο πρακτικές εφαρμογές (επτά προς τρία). Ο λόγος αυτός μεταβάλλεται σταδιακά στις επόμενες φάσεις σπουδών (στην Α' Ειδική φάση σπουδών γίνεται πέντε προς πέντε) και αντιστρέφεται στη Β' Ειδική φάση σπουδών, όπου οι πρακτικές εφαρμογές βρίσκονται στο επίκεντρο του μαθήματος (τρία προς επτά).

Πέραν των πρακτικών εφαρμογών, που κρίνονται απολύτως απαραίτητες για μια σχολή όπως η ΕΣΔΔΑ, στο νέο πρόγραμμα προβλέπονται και συγκεκριμένες εκπαιδευτικές πρακτικές που συντείνουν στην εδραίωση των γνώσεων και την απόκτηση δεξιοτήτων και στάσεων. Αναφέρεται ενδεικτικά η ενίσχυση της συμμετοχής των σπουδαστών-στριών στην εκπαιδευτική διαδικασία, θεμέλιο της εκπαίδευσης

ενηλίκων, μέσα από συγκεκριμένες εργασίες και παρουσιάσεις, ατομικές και συλλογικές, οι οποίες συνδιαμορφώνουν τον βαθμό των σπουδαστών-στριών. Οι εργασίες αυτές έχουν στόχο να ενισχύσουν την κριτική ικανότητα των σπουδαστών-στριών, τις δεξιότητες ανάλυσης και σύνθεσης αλλά και το ομαδικό πνεύμα τους, στοιχεία απαραίτητα για την αντιμετώπιση πολύπλοκων ζητημάτων και προϋπόθεση για την αποτελεσματική και χρηστή διοίκηση.

Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα «Συνταγματικό Δίκαιο» επιλέγεται ως η βάση για τη δημοκρατική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, ενώ τα μαθήματα «Διοικητικό Δίκαιο» και «Δημοσιοϋπαλληλικό Δίκαιο» ως η βάση για τη χρηστή και αποτελεσματική διοίκηση. Το μάθημα «Ενωσιακό και Διεθνές Δίκαιο» παρέχει στους σπουδαστές και στις σπουδάστριες τις αναγκαίες γνώσεις για την τοποθέτηση και τη δραστηριοποίησή τους στο σύγχρονο διεθνοποιημένο περιβάλλον, με δεδομένη τη διαρκή αλληλεπίδραση των εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών δημόσιων πολιτικών μέσα σε ποικίλα περιβάλλοντα και τις ιδιαίτερες δεξιότητες διαβούλευσης και διαπραγμάτευσης που απαιτούν οι σύγχρονες συνθήκες. Ενισχυτικά προς το εν λόγω μάθημα διοργανώνονται δύο Εργαστήρια, που περιγράφονται στις συμπληρωματικές δράσεις: α. «Ευρωπαϊκά Όργανα» β. «Διαπραγματεύσεις στα Ευρωπαϊκά Όργανα και στους Διεθνείς Οργανισμούς».

Το μάθημα «Δημόσια οικονομική και ο σύγχρονος οικονομικός ρόλος του κράτους» συνιστά το θεμελιακό μάθημα πάνω στο οποίο οι σπουδαστές-στριες θα οικοδομήσουν τις γνώσεις τους για τα οικονομικά του δημόσιου τομέα. Το μάθημα «Δημόσιες επενδύσεις και ο αναπτυξιακός προγραμματισμός» από την άλλη παρέχει στους σπουδαστές και τις σπουδάστριες τις γνώσεις και δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να συμμετάσχουν αποτελεσματικά στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας, με αναφορά σε επενδυτικά προγράμματα, δημόσια και συγχρηματοδοτούμενα, αλλά και στη συνεργασία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα στην ανάπτυξη. Αποτελεί τη γενική εισαγωγή για ειδικά μαθήματα, όπως αυτό του ΕΣΠΑ στην Α' Ειδική φάση σπουδών.

Στο μάθημα «Ελληνική Δημόσια Διοίκηση» επιδιώκεται να παρουσιαστεί η εξέλιξη και η παρούσα κατάσταση της δημόσιας διοίκησης και των μεταρρυθμίσεών της. Εστιάζεται σε μείζονες πτυχές των μεταρρυθμίσεων αυτών και υποστηρίζει μια κριτική, ολιστική προσέγγιση της λειτουργίας της διαμέσου της διαχρονικής-ιστορικής και της συγχρονικής οπτικής. Στόχος του μαθήματος «Συγκριτική Δημόσια Διοίκηση» είναι να αναπτύξει στους σπουδαστές και τις σπουδάστριες τις απαιτούμενες ικανότητες ανάλυσης, αξιολόγησης και κριτικής που θα τους επιτρέπουν να κατανοούν και να αποτιμούν το δικό τους σύστημα διοίκησης σε σχέση με τα άλλα εθνικά συστήματα. Το

μάθημα «Αρχές Διοίκησης Δημοσίων Οργανισμών» παρουσιάζει στους σπουδαστές και στις σπουδάστριες τα κύρια χαρακτηριστικά των δημοσίων οργανισμών και τα μοντέλα διοίκησής τους. Επιδιώκεται να κατανοήσουν οι σπουδαστές-στρίες τις βασικές έννοιες σχετικά με τη λειτουργία των οργανισμών και την κουλτούρα τους, όπως και με τις ικανότητες διοίκησης και ηγεσίας. Τέλος, το μάθημα «Σύνταξη Δημοσίων Εγγράφων» εντάσσεται στην Κοινή Φάση Σπουδών ως παρακολούθημα του Διοικητικού Δικαίου και πρακτική εφαρμογή ψηφιακών δεξιοτήτων επεξεργασίας κειμένου και διακίνησης δημοσίων εγγράφων. Εμπίπτει δηλαδή στην πραγματικότητα σε δύο πεδία, αλλά για λόγους οικονομίας και ουσίας, με δεδομένο ότι προέχει η ορθή σύνταξη του εγγράφου με βάση τους διοικητικούς κανόνες και έπεται η μορφοποίησή του, εντάσσεται στο πεδίο της Δημόσιας Διοίκησης.

Το μάθημα «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και Ψηφιακός Μετασχηματισμός» παρέχει στους σπουδαστές και στις σπουδάστριες μια ολοκληρωμένη προσέγγιση θεμάτων που άπτονται τόσο θεμελιωδών εννοιών όσο και δημόσιων πολιτικών, στρατηγικών και εργαλείων της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του Ψηφιακού Μετασχηματισμού. Το μάθημα «Πληροφοριακά Συστήματα και Βάσεις Δεδομένων», από την άλλη, προσφέρει στους σπουδαστές και στις σπουδάστριες γνώσεις και δεξιότητες για την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων και την αλληλεπίδρασή τους με υποστηρικτικές σε αυτά Βάσεις Δεδομένων – με δεδομένη την κεντρική σημασία των πληροφοριακών συστημάτων στον ψηφιακό μετασχηματισμό της δημόσιας διοίκησης και την κομβική θέση των βάσεων δεδομένων σ' αυτά.

Τέλος, το «Πρόγραμμα των ξένων γλωσσών» έχει στόχο την βελτίωση και τη διεύρυνση των γλωσσικών δεξιοτήτων των σπουδαστών/τριών, με αναφορά στις απαιτήσεις της σύγχρονης δημόσιας διοίκησης. Η διδασκαλία δύο ξένων γλωσσών είναι υποχρεωτική. Εστιάζει τόσο στην άριστη χρήση της ξένης γλώσσας όσο και την ειδική ορολογία και επιδιώκει τη βέλτιστη επαγγελματική-επιχειρησιακή χρήση της ξένης γλώσσας, τόσο στον προφορικό όσο και στον γραπτό λόγο. Με τον τρόπο αυτό, τα μελλοντικά στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης καθίστανται ικανά να επικοινωνούν με ευχέρεια μέσα στο σύγχρονο εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον.

Ακολουθεί ο πίνακας των μαθημάτων και η αναλυτική περιγραφή των μαθημάτων και των άλλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων της Κοινής Φάσης Σπουδών.

Μαθήματα Κοινής Φάσης Σπουδών (ΚΦΣ)

	Τύπος μαθήματος	Τίτλος μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας ²⁹	ECTS ³⁰
1.	ΚΦ-ΣΜ01	Συνταγματικό Δίκαιο	24+2=26	1,5 (52 ώρες)
2.	ΚΦ-ΣΜ02	Διοικητικό Δίκαιο	30+2=32	2 (64 ώρες)
3.	ΚΦ-ΣΜ03	Δημοσιοϋπαλληλικό Δίκαιο	21+2=23	1,5 (46 ώρες)
4.	ΚΦ-ΣΜ04	Ενωσιακό και Διεθνές Δίκαιο	21+2=23	2 (62 ώρες) ³¹
5.	ΚΦ-ΣΜ05	Δημόσια οικονομική και ο σύγχρονος οικονομικός ρόλος του κράτους	24+2=26	1,5 (52 ώρες)
6.	ΚΦ-ΣΜ06	Δημόσιες επενδύσεις και αναπτυξιακός προγραμματισμός	21+2=23	1,5 (53 ώρες)
7.	ΚΦ-ΣΜ07	Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα: συγκρότηση, εξέλιξη, προοπτική	30+2=32	2 (64 ώρες)
8.	ΚΦ-ΣΜ08	Συγκριτική Δημόσια Διοίκηση	30+2=32	2 (64 ώρες)
9.	ΚΦ-ΣΜ09	Αρχές Διοίκησης Δημοσίων Οργανισμών	24+2=26	2 (52 ώρες)
10.	ΚΦ-ΕΜ10	Σύνταξη Δημοσίων Εγγράφων	28+2=30 ³²	2,5 (69 ώρες)
11.	ΚΦ-ΕΜ11	Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και Ψηφιακός Μετασχηματισμός	28+2=30	2 (60 ώρες)
12.	ΚΦ-ΕΜ12	Πληροφοριακά Συστήματα και Βάσεις Δεδομένων	30+2=32	2 (64 ώρες)
13.	ΚΦ-ΕΜ13	Μαθήματα αγγλικής γλώσσας	27+2=29	2 (57 ώρες)
14.	ΚΦ-ΕΜ14	Μαθήματα δεύτερης ξένης γλώσσας (γερμανικά ή γαλλικά ή ισπανικά ή ιταλικά)	27+2=29	2 (57 ώρες)

²⁹ Υπολογίζεται ο χρόνος διδασκαλίας συν ένας μέσος όρος αξιολόγησης κάθε μορφής της τάξης των 2 ωρών.

³⁰ 1 ECTS = 30 ώρες εργασίας. Υπολογίζεται εδώ εξ ορισμού 1 ώρα μελέτης για κάθε 1 ώρα μαθήματος. Επίσης υπολογίζονται 2 ώρες αξιολόγησης για κάθε μάθημα, συνεχούς ή τελικής.

³¹ Στον φόρτο εργασίας συνυπολογίζονται και τα δύο εργαστήρια, 12 ωρών συνολικά (4+8), για τα ευρωπαϊκούς θεσμούς και τη διαπραγμάτευση, καθώς αποτελούν παρακολούθημα του μαθήματος.

³² Στον φόρτο εργασίας συνυπολογίζεται και ένα εργαστήριο διάρκειας 6 ωρών σχετικά με τις γενικές και ειδικές αρχές των κανονιστικών πράξεων και ένα εργαστήριο 3 ωρών σχετικά με τις βασικές αρχές εκπόνησης εργασίας.

			393 ώρες +21 ώρες ειδικά εργαστήρια 414 ώρες	26,5 ECTS
--	--	--	---	-----------

3. Μαθήματα Κοινής Φάσης Σπουδών: Περιγραφή

3.1. ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (24+2 ώρες, 1,5 ECTS)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση του σπουδαστή με τις βασικές έννοιες του Συνταγματικού Δικαίου

- α. στο επίπεδο της γενικής συνταγματικής θεωρίας,
- β. του ισχύοντος οργανωτικού μέρους του Συντάγματος και
- γ. της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Δεδομένου ότι θεμελιώδης υποχρέωση κάθε δημοσίου υπαλλήλου και λειτουργού είναι η τήρηση του Συντάγματος (άρθρο 103 παρ. 1 του Συντάγματος), η γνώση των βασικών θεσμών και εννοιών του συνταγματικού δικαίου κρίνεται ως απολύτως απαραίτητη για τα στελέχη της δημόσιας διοίκησης που προετοιμάζει η ΕΣΔΔΑ. Οι ώρες κατανέμονται σε θεωρητική διδασκαλία και σε πρακτικές εφαρμογές των θεωρητικών γνώσεων (π.χ. επίλυση πρακτικών ζητημάτων και συζήτηση επί δικαστικών αποφάσεων και επίκαιρων ζητημάτων συνταγματικού δικαίου).

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Το μάθημα περιλαμβάνει καταρχάς την εξοικείωση με τις βασικές έννοιες του συνταγματικού δικαίου (συνταγματική θεωρία). Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται η διδασκαλία της έννοιας του κράτους, των διαφόρων μορφών του πολιτεύματος, όπως διαμορφώθηκαν ιστορικά, και των βασικών οργανωτικών αρχών των σύγχρονων δημοκρατικών πολιτευμάτων (ιδίως του χωρισμού των εξουσιών, του αντιπροσωπευτικού συστήματος και της ύπαρξης ενός τυπικού και αυστηρού Συντάγματος με έλεγχο συνταγματικότητας των νόμων). Στη συνέχεια, αναλύονται οι διατάξεις του Συντάγματος του 1975 για τους θεσμούς και τα όργανα του ελληνικού Κράτους (Λαός, Βουλή, Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Κυβέρνηση και Διοίκηση,

Δικαστήρια). Τέλος και πέρα από τα πολιτικά δικαιώματα συμμετοχής του πολίτη στην άσκηση της κρατικής εξουσίας, θα εξετασθούν τα θεμελιώδη δικαιώματα (ατομικά και κοινωνικά), στην προστασία των οποίων πρέπει να είναι προσανατολισμένη η δράση κάθε δημοσίου υπαλλήλου και λειτουργού (βλ. ιδίως άρθρα 4 έως 25 του Συντάγματος).

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Το ισχύον Σύνταγμα 1975/1986/2001/2008.

Παντελής, Α. (2016). *Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου*. Αθήνα: Λιβάνης.

Σπυρόπουλος, Φ. (2018). *Συνταγματικό Δίκαιο*. Αθήνα: Σάκκουλας.

Δαγτόγλου, Π. (2012). *Ατομικά Δικαιώματα*. Αθήνα: Σάκκουλας.

Χρυσόγονος, Κ. (2014). *Συνταγματικό Δίκαιο*. Αθήνα: Σάκκουλας.

Χρυσόγονος, Κ. & Βλαχόπουλος, Σ. (2017). *Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Βλαχόπουλος, Σ. (2017). *Θεμελιώδη Δικαιώματα*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Ενδεικτικό συμπληρωματικό διδακτικό υλικό

Πρακτικά θέματα συνταγματικού δικαίου.

Φάκελοι με δικαστικές αποφάσεις και αρθρογραφία επί επίκαιρων ζητημάτων συνταγματικού δικαίου.

3.2. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (30+2 ώρες, 2 ECTS)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση του σπουδαστή με τις βασικές έννοιες του διοικητικού δικαίου, δεδομένου ότι το διοικητικό δίκαιο είναι το δίκαιο το οποίο κατεξοχήν εφαρμόζει ένα στέλεχος της δημόσιας διοίκησης. Ειδικότερα, το στέλεχος της δημόσιας διοίκησης πρέπει να είναι εξοικειωμένο τόσο με τις θεμελιώδεις έννοιες και θεσμούς του ουσιαστικού διοικητικού δικαίου, όπως αυτοί προκύπτουν ιδίως μέσα από τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όσο και με τις βασικές αρχές της διοικητικής δικονομίας, αφού ο κύριος μηχανισμός ελέγχου της διοικητικής δράσης είναι αυτός των διοικητικών δικαστηρίων. Οι ώρες κατανέμονται σε 20 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας και σε 10 ώρες πρακτικών εφαρμογών των θεωρητικών γνώσεων (π.χ. επίλυση πρακτικών ζητημάτων και μελέτη δικαστικών αποφάσεων).

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Το μάθημα περιλαμβάνει καταρχάς την εξοικείωση με τις βασικές έννοιες του διοικητικού δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται, ιδίως μέσα από τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, η διδασκαλία των βασικών ρυθμίσεων που αφορούν την έκδοση, την ισχύ και την ανάκληση της διοικητικής πράξης, τη διοικητική σύμβαση, την αστική ευθύνη του δημοσίου, τους εσωτερικούς ελέγχους της νομιμότητας της διοικητικής δράσης από την ίδια τη δημόσια διοίκηση, την αστική ευθύνη του δημοσίου και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών έναντι της δημόσιας διοίκησης (κυρίως τα δικαιώματα της προηγούμενης ακρόασης και της πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα). Στο επίπεδο της διοικητικής δικονομίας, θα εξετασθούν οι βασικές ρυθμίσεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (για τις διοικητικές διαφορές ουσίας) και του π.δ. 18/1989 (για τις ακυρωτικές διαφορές), με έμφαση στις ρυθμίσεις εκείνες που ενδιαφέρουν άμεσα το στέλεχος της δημόσιας διοίκησης (π.χ. αρμοδιότητες δικαστηρίων, αποστολή φακέλου της υπόθεσης από τη διοικητική αρχή στο διοικητικό δικαστήριο).

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999).

Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999).

Π.Δ. 18/1989 (περί Συμβουλίου της Επικρατείας).

Σπηλιωτόπουλος, Επ., *Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, τόμος Ι (2017), τόμος ΙΙ (2015)*,
Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Δαγτόγλου, Π. (2012). *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*. Αθήνα: Σάκκουλας.

Δαγτόγλου, Π. (2014). *Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο*. Αθήνα: Σάκκουλας.

Λαζαράτος, Π. (2018). *Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Γέροντας, Α., Λύτρας, Σ., Παυλόπουλος, Π., Σιούτη, Γλ. & Φλογαίτης, Σ. (2018).
Διοικητικό Δίκαιο. Αθήνα: Σάκκουλας.

Ενδεικτικό συμπληρωματικό διδακτικό υλικό

Πρακτικά θέματα διοικητικού δικαίου.

Φάκελοι με δικαστικές αποφάσεις.

3.3. ΔΗΜΟΣΙΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (21+2 ώρες, 1, 5 ECTS)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση του σπουδαστή με τις βασικές έννοιες του δημοσιοϋπαλληλικού δικαίου, δεδομένου ότι το δημοσιοϋπαλληλικό δίκαιο είναι το δίκαιο το οποίο ρυθμίζει την υπηρεσιακή κατάσταση του δημοσίου υπαλλήλου. Ειδικότερα, το στέλεχος της δημόσιας διοίκησης πρέπει να είναι εξοικειωμένο με τις βασικές ρυθμίσεις που διέπουν την υπηρεσιακή του κατάσταση, ώστε να γνωρίζει τόσο τα δικαιώματα όσο και τις υποχρεώσεις του. Οι ώρες κατανέμονται σε θεωρητική διδασκαλία και σε πρακτικές εφαρμογές των θεωρητικών γνώσεων (π.χ. επίλυση πρακτικών ζητημάτων και μελέτη δικαστικών αποφάσεων).

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Το μάθημα περιλαμβάνει την ανάλυση, ιδίως μέσα από τον Δημοσιοϋπαλληλικό Κώδικα και τη σχετική νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστηρίων, των ρυθμίσεων που διέπουν την υπηρεσιακή κατάσταση του δημοσίου υπαλλήλου. Η διδασκαλία θα αφορά κυρίως την κατάρτιση και τη λύση της δημοσιοϋπαλληλικής σχέσης (προσόντα και κωλύματα διορισμού, πράξη διορισμού, έκπτωση και απόλυση δημοσίου υπαλλήλου), τις υποχρεώσεις των δημοσίων υπαλλήλων (συμπεριλαμβανομένης και της ανάλυσης της αστικής ευθύνης τους), των δικαιωμάτων τους και των κυριότερων πράξεων υπηρεσιακών μεταβολών (π.χ. απόσπαση, μετάθεση, μετάταξη). Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στο πειθαρχικό δίκαιο των δημοσίων υπαλλήλων (θεμελιώδεις αρχές της πειθαρχικής διαδικασίας, πειθαρχικά παραπτώματα και ποινές, αρμόδια πειθαρχικά όργανα, δικαιώματα του πειθαρχικώς διωκόμενου, τρόπος διεξαγωγής της πειθαρχικής διαδικασίας).

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Δημοσιοϋπαλλικός Κώδικας (ν. 3528/2007).

Κτιστάκη, Σ., Κονδύλης, Β. & Τζιράκη, Ε. (2018), *Υπαλληλικός Κώδικας. Ερμηνεία κατ' άρθρο*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Παναγόπουλος Θ. (2014). *Δημόσιο Υπαλληλικό Δίκαιο*. Αθήνα: Σταμούλης.

Σπηλιωτόπουλος, Επ. & Χρυσανθάκης, Χ. (2017). *Βασικοί Θεσμοί Δημοσιοϋπαλληλικού Δικαίου*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Συμεωνίδης, Ι. & Τάχος, Α. (2007). *Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα*. Αθήνα: Σάκκουλας.

Ενδεικτικό συμπληρωματικό διδακτικό υλικό

Πρακτικά θέματα διοικητικού δικαίου.

Φάκελοι με δικαστικές αποφάσεις, ιδίως επί πειθαρχικών υποθέσεων.

3.4. ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ (21+2 ώρες, 2 ECTS³³)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση του σπουδαστή με τις βασικές έννοιες του ενωσιακού δικαίου (του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και του διεθνούς δικαίου. Στη σύγχρονη εποχή ένα πολύ σημαντικό (από ουσιαστική και ποσοτική άποψη) τμήμα των ισχυόντων κανόνων δικαίου προέρχεται από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το διεθνές δίκαιο. Το στέλεχος της δημόσιας διοίκησης θα κληθεί να τα εφαρμόσει και επιπλέον ενδέχεται κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του να εκπροσωπήσει τη χώρα μας σε διεθνείς οργανισμούς, ή σε όργανα της Ευρωπαϊκής ένωσης. Για αυτό θα πρέπει να γνωρίζει τους βασικούς θεσμούς των ως άνω δικαίων και τη σχέση μεταξύ διεθνούς-ευρωπαϊκής και εθνικής έννομης τάξης. Οι ώρες κατανέμονται σε θεωρητική διδασκαλία και πρακτικές εφαρμογές των θεωρητικών γνώσεων (π.χ. επίλυση πρακτικών ζητημάτων και μελέτη δικαστικών αποφάσεων).

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Όσον αφορά το ενωσιακό δίκαιο, το μάθημα περιλαμβάνει τη διδασκαλία των θεμελιωδών αρχών και των βασικών Συνθηκών που διέπουν το ενωσιακό δίκαιο (συμπεριλαμβανομένου και του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Περιλαμβάνει επίσης τη διδασκαλία του πρωτογενούς και δευτερογενούς δικαίου της Ε.Ε. και την νομοθετική παραγωγή και ισχύ των κανονισμών, οδηγιών και άλλων νομοθετικών πράξεων της Ε.Ε. στην ελληνική έννομη τάξη, σύμφωνα με το Σύνταγμα και την Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο μάθημα θα αναλυθούν οι κυριότεροι τομείς δημοσίων πολιτικών στους οποίους εφαρμόζεται το ενωσιακό δίκαιο, με αναφορά στα σημαντικότερα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η λειτουργία των οποίων θα παρουσιαστεί σε ειδικό εργαστήριο. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην επίδραση της ΕΕ στους κανόνες εθνικού δικαίου των διοικητικών συμβάσεων, των δημοσίων επιχειρήσεων και του ανταγωνισμού, των κρατικών ενισχύσεων αλλά και της ευθύνης του κράτους από παράβαση του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

³³ Συνυπολογίζονται και τα δύο εργαστήρια, δώδεκα ωρών συνολικά, για τους ευρωπαϊκούς θεσμούς και τη διαπραγμάτευση, καθώς αποτελούν παρακολούθημα του μαθήματος.

Όσον αφορά το διεθνές δίκαιο, το μάθημα θα πρέπει να εισαγάγει τον σπουδαστή στις βασικές έννοιες του διεθνούς δικαίου και στο πως το δίκαιο αυτό μετατρέπεται σε εσωτερικό ελληνικό δίκαιο με βάση και το άρθρο 28 του ελληνικού Συντάγματος. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στις διεθνείς συμβάσεις προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιδίως στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως επίσης και σε πτυχές του δημοσίου δικαίου.

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Κανελλόπουλος, Π. (2010). *Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Αθήνα: Σάκκουλας.
- Ρούκουνας, Ε. (2015). *Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Σισιλιάνος, Λ.-Α. (2017). *Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (κατ' άρθρο ερμηνεία)*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Χριστιανός, Β. (2010). *Εισαγωγή στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση-Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Ενδεικτικό συμπληρωματικό διδακτικό υλικό

- Πρακτικά θέματα από το ενωσιακό και διεθνές δίκαιο.
- Φάκελοι με δικαστικές αποφάσεις των δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ενδιαφέρον για τη δημόσια διοίκηση, όπως και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- Φάκελος παραγωγής και ενσωμάτωσης ευρωπαϊκής οδηγίας στο ελληνικό δικαιοσύστημα.

3.5. ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (24+2 ώρες, 1,5 ECTS)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των σπουδαστών στις βασικές έννοιες των οικονομικών του δημόσιου τομέα και στην ανάλυση των οικονομικών λειτουργιών του κράτους. Το μάθημα αυτό έρχεται να συστηματοποιήσει γνώσεις που κατέχουν οι σπουδαστές από τον εισαγωγικό διαγωνισμό και να τους προετοιμάσει για τα ειδικά

μαθήματα που ακολουθούν, τα οποία προϋποθέτουν καλή γνώση και κατανόηση θεωρητικών εννοιών της δημόσιας οικονομικής καθώς και των σύγχρονων εκδηλώσεων και μορφών παρέμβασης του κράτους στην οικονομική δραστηριότητα.

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Το μάθημα αυτό θα καλύψει τόσο ζητήματα θεωρίας, όσο και ζητήματα πολιτικής και θα περιλαμβάνει και την παρουσίαση και συζήτηση ενός επίκαιρου θέματος δημοσιονομικής πολιτικής. Στα θέματα που αναπτύσσονται περιλαμβάνονται: ο μηχανισμός της αγοράς και η ανάγκη παρέμβασης του κράτους στην οικονομική δραστηριότητα, ορισμός και μέγεθος του δημόσιου τομέα, θεωρία των δημοσίων αγαθών, εξωτερικές επιδράσεις, παρουσίαση των βασικών φορέων με αρμοδιότητες επί των δημοσίων οικονομικών και ανάλυση του ρόλου τους, κρατικός προϋπολογισμός και μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής, δημόσιες δαπάνες, δημόσιο χρέος, φόροι και φορολογικό σύστημα, δημόσιες επιχειρήσεις, η χρηματοδότηση της κοινωνικής πολιτικής και κοινωνική ασφάλιση. Επιπλέον, περιλαμβάνονται αναφορές στις τρέχουσες δημοσιονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα, καθώς συνοπτική παρουσίαση και σχολιασμός βασικών μεγεθών και διαδικασιών κατάρτισης, εκτέλεσης και παρακολούθησης του Κρατικού Προϋπολογισμού. Τέλος, το μάθημα αυτό περιλαμβάνει συζήτηση σε ένα επίκαιρο ζήτημα δημοσιονομικής πολιτικής.

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Γεωργακόπουλος Θ. (2012), *Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική*, Αθήνα: Μπένου.
- Δαλαμάγκας Β. (2010), *Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική*, Αθήνα: Κριτική.
- Καράγιωργας Δ. (1979), *Δημόσια Οικονομική 1 – Οι Οικονομικές Λειτουργίες του Κράτους*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Τάτσος Ν. (2012), *Θεωρία των φόρων και Φορολογική Πολιτική*, Αθήνα: Κριτική.

Ενδεικτικό συμπληρωματικό διδακτικό υλικό

- Εισηγητικές Εκθέσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού της Ελλάδας 2018 και 2019.
- Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) 2019-2022.
- Φάκελοι για επίκαιρα ζητήματα δημοσιονομικής πολιτικής.
- Φάκελος εκπαιδευτικού υλικού για την υποστήριξη του θέματος εργασίας.

3.6. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ (21+2 ώρες, 1,5 ECTS)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους σπουδαστές και τις σπουδάστριες στη θεωρία και πολιτική δημοσίων επενδύσεων καθώς και στην παρουσίαση και κριτική επισκόπηση και αποτίμηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων που υλοποιούνται στην Ελλάδα. Στόχος είναι να αποκτήσουν οι σπουδαστές-στριες τις γνώσεις και δεξιότητες που θα τους επιτρέπουν, ως στελέχη της δημόσιας διοίκησης, να συμμετέχουν σε όλα τα στάδια που αφορούν στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και αξιολόγηση της αναπτυξιακής πολιτικής και των αναπτυξιακών προγραμμάτων της χώρας.

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Οι δημόσιες επενδύσεις αποτελούν το κατεξοχήν μέσο άσκησης οικονομικής και αναπτυξιακής πολιτικής του σύγχρονου κράτους. Σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να παρέχει το θεωρητικό πλαίσιο και την πρακτική εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών που αφορούν στις δημόσιες επενδύσεις. Το μάθημα προβαίνει σε εκτενή ανάλυση των εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων δημοσίων επενδύσεων και του ρόλου τους στην εκπλήρωση των στόχων της οικονομικής ανάπτυξης και συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ελλάδα.

Οι θεματικές ενότητες του μαθήματος αφορούν στα εξής: Ορισμοί, έννοια και περιεχόμενο των δημοσίων επενδύσεων. Η εξέλιξη των δημοσίων επενδύσεων διεθνώς και στην Ελλάδα, με αναφορά σε διεθνή παραδείγματα προγραμματισμού τους (π.χ. πενταετή πλάνα, γαλλικό παράδειγμα) και σε συγκεκριμένα παραδείγματα διεθνών επενδύσεων με σημαίνουσα επίδραση στην ανάπτυξη. Η εξέλιξη του αναπτυξιακού σχεδιασμού της Ελλάδας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι διασυνδέσεις του κρατικού προϋπολογισμού με τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω των αναπτυξιακών προγραμμάτων. Μορφές χρηματοδότησης δημοσίων επενδύσεων και οι συμπράξεις δημόσιου ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ). Δημοσιονομική αποκέντρωση και μορφές χρηματοδότησης των δημοσίων επενδύσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Τέλος, το μάθημα αυτό περιλαμβάνει και πρακτικές εφαρμογές-συζητήσεις σχετικά με επίκαιρα ζητήματα δημοσίων επενδύσεων.

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Κλαουδάτου Μ. (2009), *Κρατικός Προϋπολογισμός*, εκδόσεις Αθήνα: Κριτική.

- Μητσόπουλος Κ., Μπαμπαλιούτας Λ. (2014), *Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και περιφερειακή πολιτική*, Αθήνα: Σάκκουλας.
- Παπαδασκαλόπουλος Αθ., Χριστοφάκης Μ. (2009), *Αναπτυξιακός Προγραμματισμός*, Αθήνα: Παπαζήση.
- Πετράκος Γ. και Ψυχάρης Γ. (2016), *Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα*, 2η έκδοση, Αθήνα: Κριτική.
- Πολύζος Σ. (2011), *Περιφερειακή Ανάπτυξη*, Αθήνα: Κριτική.
- Σκάγιαννης Π. και Καπαρός Γ. (2014), “Τα έργα υποδομών στην Ελλάδα και η παρουσία των μεγάλων έργων μεταφορικών υποδομών: μεταβαλλόμενα υποδείγματα και προτεραιότητες”, *Αειχώρος* τ. 18, 12-65.

Ενδεικτικό συμπληρωματικό διδακτικό υλικό

Εκθέσεις για την πολιτική συνοχής της ΕΕ.

ΕΣΠΑ 2014-2020.

Φάκελοι σχετικά με επίκαιρα ζητήματα δημοσίων επενδύσεων.

Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) (2013) Θέματα Δημοσίων Επενδύσεων, Εκπαιδευτικό υλικό σεμιναρίου δημοσίων επενδύσεων.

3.7. Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ, ΕΞΕΛΙΞΗ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Σκοπός και στόχος

Το μάθημα εισάγει τους σπουδαστές στην ιστορική εξέλιξη της ελληνικής δημόσιας διοίκησης και στις κεντρικές αλλαγές που γνώρισε το πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του διοικητικού μηχανισμού στον εικοστό αιώνα. Στόχος είναι η κατανόηση των βασικών μεταρρυθμίσεων που διαμόρφωσαν τα χαρακτηριστικά της ελληνικής δημόσιας διοίκησης μέχρι σήμερα και της επίδρασης των ευρύτερων κοινωνικών και πολιτικών εξελίξεων στη διαδικασία αυτή.

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Το πρώτο μέρος του μαθήματος (ενότητες 1-5) μελετά τις βασικές ιστορικές μεταρρυθμίσεις και μεταβολές της ελληνικής δημόσιας διοίκησης την εποχή του Ελευθερίου Βενιζέλου, στη μετεμφυλιακή περίοδο και στα χρόνια της μεταπολίτευσης. Το δεύτερο μέρος (ενότητες 6-10) επικεντρώνει την προσοχή στις βασικές διαθρωπτικές προκλήσεις και τα προβλήματα που η ελληνική δημόσια διοίκηση αντιμετωπίζει, ιδίως από το 1974 μέχρι σήμερα. Τα ζητήματα αυτά προσδιορίζονται ως: ο εκδημοκρατισμός, ο εκσυγχρονισμός και ο εξευρωπαϊσμός της δημόσιας διοίκησης· ο συγκεντρωτισμός

και η αποκέντρωση· η διοικητική αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα· η σχέση πολιτικής και διοικητικής σφαίρας, η διαφθορά και η διαφάνεια· η σχέση με τον πολίτη· η ανοικτή διακυβέρνηση και οι μηχανισμοί ελέγχου – λογοδοσίας της διοίκησης. Απώτερος στόχος αυτής της προσέγγισης είναι η ανάπτυξη μιας κριτικής οπτικής που να διακρίνει μέσα από τις αδυναμίες του παρελθόντος τις προοπτικές μελλοντικών μεταρρυθμίσεων.

Τρόπος αξιολόγησης: Συνεχής αξιολόγηση (40%) και γραπτή εξέταση (60%).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Βενετσανοπούλου Γ. Μ., (2014). Κακοδιοίκηση και Διαφθορά στη Δημόσια Διοίκηση: Ελεγκτικοί Μηχανισμοί, Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.
- Μακρυδημήτρης Α. (1999). *Διοίκηση και Κοινωνία, η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα*. Αθήνα: Θεμέλιο.
- Μακρυδημήτρης, Α. & Μιχαλόπουλος Ν. (επιμ.) (2000). *Εκθέσεις εμπειρογνομόνων για τη Δημόσια Διοίκηση, 1950-1998*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Πασσάς, Α. (2012). *Η Εθνική Δημόσια Διοίκηση στην Ευρωπαϊκή Ενωσιακή Πολιτική Διαδικασία*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Πελαγίδης, Θ. (επ.) (2005). *Η Εμπλοκή των Μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Σπανού, Κ. (2001). *Ελληνική Διοίκηση και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Σπανού, Κ. (επ.) (2018). *Μεταρρυθμίσεις στη Δημόσια Διοίκηση στη διάρκεια της κρίσης: Επισκόπηση, Περιγραφή, Αποτίμηση*. Αθήνα: Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής.
- Τσουκαλάς, Κωνσταντίνος (1993) «'Τσαμπατζήδες' στη χώρα των θαυμάτων. Περί Ελλήνων στην Ελλάδα», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τομ.1, σ.9-52.

Ενδεικτικό συμπληρωματικό διδακτικό υλικό.

ΟΟΣΑ (2012). *Ελλάδα: Επιθεώρηση της Κεντρικής Διοίκησης*. Παρίσι: ΟΟΣΑ.

3.8. ΜΑΘΗΜΑ: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΚΗΣΗ

Σκοπός και στόχος

Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους σπουδαστές και τις σπουδάστριες στα κύρια συστήματα δημόσιας διοίκησης στον κόσμο και να τους παράσχει τα συγκριτικά

εργαλεία με τα οποία θα μπορούν να αναλύουν και να αξιολογούν τις ομοιότητες και διαφορές τους.

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Στο πρώτο μέρος (ενότητες 1-5), οι σπουδαστές-στριες θα διδαχθούν τις γενικές αρχές της Συγκριτικής Δημόσιας Διοίκησης και τα βασικά κριτήρια σύγκρισης που εφαρμόζει αυτός ο κλάδος σπουδών για την ανάλυση διαφορετικών εθνικών συστημάτων διοίκησης. Στο δεύτερο μέρος (ενότητες 5-9), το μάθημα θα στραφεί προς την εμπειρική σύγκριση ενός αριθμού εθνικών συστημάτων διοίκησης, με σκοπό την καλύτερη κατανόησή της οργάνωσης και του χαρακτήρα τους. Τα εμπειρικά παραδείγματα προέρχονται από τρεις κατηγορίες. Πρώτον, από εθνικά συστήματα με μακρά παράδοση διοίκησης που δημιούργησαν διεθνή πρότυπα (Γαλλία, Βρετανία, Γερμανία). Δεύτερο, από περιπτώσεις που θεωρούνται κατά κοινή ομολογία οι επιτυχεστέρες στις μέρες μας (Καναδάς, Σκανδιναβικές Χώρες). Τρίτο, από γραφειοκρατικά συστήματα του Ευρωπαϊκού νότου, που παρουσιάζουν ιδιομορφίες παρόμοιες με εκείνες της Ελλάδας (Ισπανία, Ιταλία). Απώτερος σκοπός του μαθήματος είναι να αναπτύξει στους σπουδαστές και στις σπουδάστριες τις απαιτούμενες ικανότητες ανάλυσης, αξιολόγησης και κριτικής που θα τους επιτρέπουν να κατανοούν καλύτερα το δικό τους σύστημα διοίκησης και τις ιδιαιτερότητές του σε σχέση με τα άλλα εθνικά συστήματα. Γι' αυτό, η τελευταία ενότητα εστιάζεται στη αποτίμηση της ελληνικής δημόσιας διοίκησης μέσα από τα συγκριτικά κριτήρια που διδάσκονται στο μάθημα.

Τρόπος αξιολόγησης: Συνεχής αξιολόγηση (40%) και γραπτή εξέταση (60%).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Chandler, J.A. [επιμ.] (2003). *Δημόσια Διοίκηση: Συγκριτική Ανάλυση*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Farazmand, A. [επιμ.] (2001) *Handbook of Comparative and Development Public Administration*, 2^η έκδοση, Νέα Υόρκη: Routledge.
- Hague, R. & Harrop, M. (2005). *Συγκριτική Πολιτική και Διακυβέρνηση*. Αθήνα: Κριτική.
- Kuhlmann, S. & Wollmann, H. (2014). *Introduction to Comparative Public Administration: Administrative Systems and Reforms in Europe*. Cheltenham: Edward Elgar.
- Lind, N. & Lawrence J. (επιμ.) (2006). *Comparative Public Administration: The Essential Readings*. Bingley: Emerald.
- Ongaro, E. (2009). *Public Management Reform and Modernization: Trajectories of Administrative Change in Italy, France, Greece, Portugal, and Spain*. Cheltenham, UK: Edward Elgar.

Peters, G. (2010), *The Politics of Bureaucracy: An Introduction to Comparative Public Administration*, 6^η έκδοση, Abingdon: Routledge.

3.9. ΑΡΧΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους σπουδαστές και τις σπουδάστριες με τις αρχές της χρηστής και αποτελεσματικής διοίκησης των δημοσίων οργανισμών, τα βασικά μοντέλα διοίκησης, οργάνωσης και στρατηγικού σχεδιασμού. Επιδιώκεται επίσης οι σπουδαστές-στρίες να αντιληφθούν τις δεξιότητες που απαιτούνται για την διοίκηση δημοσίων οργανισμών, τις οποίες θα αναπτύξουν στις επόμενες φάσεις του προγράμματος.

Με το πέρας του μαθήματος, αναμένεται οι σπουδαστές-στρίες :

- να έχουν κατανοήσει την οργανωσιακή δομή και τις αρχές του επιχειρησιακού σχεδιασμού των δημοσίων οργανισμών,
- να αποδέχονται και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά την «αλλαγή» ως προαπαιτούμενο των μεταρρυθμιστικών δράσεων της Δημόσιας Διοίκησης·
- να έχουν προσεγγίσει βασικά μοντέλα και εργαλεία διοίκησης (όπως τη μέτρηση και την αξιολόγηση ποιότητας και απόδοσης), με στόχο την αποτελεσματικότητα του έργου των δημοσίων υπηρεσιών προς όφελος της κοινωνίας και του δημοσίου συμφέροντος.

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Το περιεχόμενο του μαθήματος καλύπτει τα βασικά στοιχεία της οργανωσιακής δομής και κουλτούρας των δημοσίων οργανισμών. Εξετάζονται οι αρχές της οργανωσιακής αλλαγής, σε συνάρτηση με τον ρόλο της ηγεσίας και τα μοντέλα διοίκησης δημοσίων οργανισμών, από τη διοίκηση απόδοσης στη στρατηγική και την ολιστική διοίκηση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην καινοτομία όπως και στη διαφάνεια και τη λογοδοσία.

Μέσα από θεωρητικές προσεγγίσεις και μελέτες περίπτωσης, οι σπουδαστές-στρίες αποκτούν γνώσεις και δεξιότητες που τους επιτρέπουν να ηγούνται της αλλαγής, διαρθρώνοντας και καθορίζοντας ένα πλαίσιο εργασίας στον οργανισμό, θέτοντας στόχους και αποτιμώντας την επίτευξή τους και επικοινωνώντας και αλληλεπιδρώντας αποτελεσματικά με το περιβάλλον τους. Το μάθημα εστιάζει επίσης στις αξίες του δημοσίου τομέα τις οποίες οφείλουν να υπηρετούν και να προάγουν διαρκώς και συστηματικά όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι.

Τρόπος αξιολόγησης: Συνεχής αξιολόγηση (30%) και ατομική εργασία (70%).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Bianchi, C., Borgonovi, El., Anessi – Pessina, E. (2018) *Outcome-based performance management in the public sector*, Switzerland : Springer International Publishing AG.
- Γεωργόπουλος, Ν. Β. (2002) *Στρατηγικό Μάνατζμεντ*. Αθήνα: Εκδόσεις Μπένου.
- Καρβούνης Α. (επιμ.) (2018) *Ποιότητα της Δημόσιας Διοίκησης. Μια Εργαλειοθήκη για τους Επαγγελματίες*, Αθήνα: Υπουργείο Εσωτερικών (Μετάφραση του Mackie, I. (2015) *Quality of Public Administration: A Toolbox for Practitioners*. Luxembourg: Publications Office of the European Union).
- Κέφης, Ν., Β. (2005) *Ολοκληρωμένο Μάνατζμεντ. Βασικές Αρχές για Σύγχρονες Οικονομικές Μονάδες*, Αθήνα: Κριτική.
- Koontz H., O'Donnell C. (1984) *Οργάνωση και Διοίκηση*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Μακρυδημήτρης Α. και Πραβίτα Μ., Η. (2012) *Δημόσια Διοίκηση: στοιχεία διοικητικής οργάνωσης*, 5η έκδοση, Αθήνα – Θεσσαλονίκη : Σάκκουλα.
- Ongaro, E., Van Thiel, S. (eds) (2018) *The Palgrave Handbook of Public Administration and Management in Europe*, London: Macmillan Publishers Ltd.
- Pollitt, C., Bouckaert, G. (2017) *Public Management Reform. A Comparative Analysis into the Age of Austerity (4th Edition)*, Oxford: Oxford University Press.

Ενδεικτικό συμπληρωματικό διδακτικό υλικό

- ΟΟΣΑ (2012). *Ελλάδα: Επιθεώρηση της Κεντρικής Διοίκησης*. Παρίσι: ΟΟΣΑ.
- Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2001) *Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση – Λευκή Βίβλος*.

3.10. ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Σκοπός και στόχος

Τα δημόσια έγγραφα αποτελούν τον πυρήνα της επικοινωνίας των δημοσίων υπηρεσιών με τους πολίτες και με τις άλλες δημόσιες υπηρεσίες. Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι σπουδαστές-στρίες τις απαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες για τη σύνταξη νόμιμων και εύληπτων εγγράφων, την ηλεκτρονική μορφοποίηση, διακίνηση και την αρχειοθέτησή τους. Στο μάθημα δίνεται έμφαση στην ορθή και ακριβή χρήση της νέας ελληνικής. Συμπληρωματικά προς το μάθημα διοργανώνεται

ειδικό εργαστήριο σχετικά με τις γενικές και τις ειδικές νομοτεχνικές αρχές κατάρτισης κανονιστικών πράξεων.

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Το μάθημα αποτελεί παρακολούθημα και πρακτική εφαρμογή του Διοικητικού δικαίου και διεξάγεται εργαστηριακά σε αίθουσα υπολογιστών. Διαρθρώνεται ενδεικτικά στις παρακάτω ενότητες, οι οποίες αφορούν το περιεχόμενο και τη μορφή τους:

2. Βασικές έννοιες: αλληλογραφία - έγγραφο - σχέδιο - συντάκτης - υπογραφή - συνυπογραφή - διαβάθμιση - προτεραιότητα - ειδική μεταχείριση – διεκπεραίωση· προϋποθέσεις εγκυρότητας του εγγράφου.
3. Είδη διοικητικών εγγράφων: ευρείας χρήσης έγγραφο - εισήγηση - απόφαση - εγκύκλιος - διαταγή - σημειώματα (υπηρεσιακά – ενημερωτικά) - αιτήσεις / αναφορές των υπαλλήλων - αιτήσεις / διοικητικές προσφυγές και αναφορές πολιτών – τηλεγράφημα και τηλεμοιότυπο - ηλεκτρονικό ταχυδρομείο – πρακτικά.
4. Δομή διοικητικού εγγράφου: αποστολέας εγγράφου - στοιχεία επικοινωνίας του εκδότη - βαθμός ασφαλείας - βαθμός προτεραιότητας - χρόνος διατήρησης του εγγράφου στο αρχείο - τόπος και χρονολογία έκδοσης του εγγράφου - αριθμός πρωτοκόλλου - Αποδέκτες για ενέργεια, κοινοποίηση, εσωτερική διανομή – Το κυρίως κείμενο (εισαγωγή, κύριο θέμα, συμπεράσματα, προτάσεις) – Οι υπογραφές – Οι σφραγίδες – Τα συνημμένα – Τα παραρτήματα.
5. Διακίνηση διοικητικών εγγράφων: εισερχόμενα – εξερχόμενα, ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων - ηλεκτρονικό πρωτόκολλο· εθιμοτυπία ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.
6. Εργασίες αρχειοθέτησης (φυσικό αντικείμενο και ηλεκτρονική αρχειοθέτηση): ταξινόμηση (βασικά συστήματα ταξινόμησης και διαβάθμιση) – κωδικοποίηση και ευρετηρίαση υποθέσεων – θεματολόγιο – ταξιθέτηση – αρχειοθέτηση / εκκαθάριση αρχείων.

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

ΥΠΕΣΔΔΑ, *Κανονισμός Επικοινωνίας Δημοσίων Υπηρεσιών*, Δεύτερη έκδοση συμπληρωμένη, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα 2003.

ΥΔιΜΗΔ, *Ρυθμίσεις για το Ηλεκτρονικό Δημόσιο Έγγραφο*, ΦΕΚ 1317/Β΄/2012.

Διοργανικό εγχειρίδιο σύνταξης κειμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, <http://publications.europa.eu/code/el/el-000100.htm> (10.11.2018).

Ν. 3469/2006, όπως ισχύει σήμερα.

N. 4316/14, αρ. 67.

Υπ' αριθμ. Γ39682/28.04.2015 εγκύκλιος του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

3.11. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή γνώσεων μέσα από τις διαλέξεις και δεξιοτήτων μέσα από τις εργαστηριακές ασκήσεις και τις ενδιάμεσες εργασίες για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση θεμάτων που άπτονται τόσο θεμελιωδών εννοιών, αλλά και δημόσιων πολιτικών, στρατηγικών και εργαλείων της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του Ψηφιακού Μετασχηματισμού. Οι σπουδαστές-στρίες με την ολοκλήρωση του μαθήματος θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν σύγχρονες εφαρμογές και περιβάλλοντα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ψηφιακού Μετασχηματισμού.

Περιεχόμενο και θεματικές ενότητες

Το περιεχόμενο του μαθήματος καλύπτει τις βασικές τεχνολογίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, εξετάζονται κρίσιμα και σημαντικά θέματα τόσο σε Εθνικό, όσο και Ευρωπαϊκό αλλά και Διεθνές επίπεδο, Η παρουσίαση των σχετικών αντικειμένων αφορά τόσο τις παρούσες ανάγκες της Δημόσιας Διοίκησης όσο και τις μελλοντικές προοπτικές και προκλήσεις στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών από την Δημόσια Διοίκηση. Όλα τα ανωτέρω εξετάζονται θεωρητικά μέσω διαλέξεων αλλά και πρακτικά μέσω εργαστηρίων και ενδιάμεσων πρακτικών εργασιών, ενώ θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις Εθνικές και Ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες.

Το μάθημα διαρθρώνεται στις παρακάτω ενδεικτικές θεματικές ενότητες: Έννοιες, στόχοι, υπηρεσίες δείκτες, πλεονεκτήματα, κρίσιμα ζητήματα και προκλήσεις. Πρωτοβουλίες στο Ευρωπαϊκό και Διεθνές περιβάλλον - Μοντέλα, Επίπεδα, Συμπράξεις, Πλατφόρμες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. ROI και κινητή Διακυβέρνηση. Πρωτοβουλίες στο Ελληνικό περιβάλλον -Ηλεκτρονικές Προμήθειες και Ηλεκτρονικές Δημοπρασίες-Διαλειτουργικότητα και υπηρεσίες ενιαίας εξυπηρέτησης (one stop shop)- Πλαίσιο πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων και Εθνικές πύλες-Ασφάλεια Ηλεκτρονικών Συναλλαγών-Ανοικτά Δεδομένα, Ανοικτή Διακυβέρνηση και Ηλεκτρονική Δημοκρατία

Τρόπος αξιολόγησης: Συνεχής αξιολόγησης (30%) και ατομική εργασία (70%).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αποστολάκης Ι.Α., Λουκής Ε.Ν., Χάλαρης Ι.,(2008), *Ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση*, Αθήνα: Παπαζήση.

Καπόπουλος Δ. (2016), *Η συμβολή της Πληροφορικής στην Υγεία*, Αθήνα: Διάυλος.

Πομπόρτσος Α. (2006), *Εισαγωγή στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση*, Αθήνα: Α. Τζιόλα.

Ενδεικτικό συμπληρωματικό διδακτικό υλικό

Πρωτοβουλία για την Ανοικτή Διακυβέρνηση (OGR)

Διεθνής Πρωτοβουλία για τον Προϋπολογισμό (IBP)

Η Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»

Ελληνικό πλαίσιο διαλειτουργικότητας και υπηρεσιών ηλεκτρονικών συναλλαγών

3.12. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή γνώσεων μέσα από τις διαλέξεις και δεξιοτήτων μέσα από τα εργαστήρια και τις ενδιάμεσες εργασίες για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση θεμάτων που άπτονται τόσο θεμελιωδών όσο και περισσότερο σύνθετων εννοιών, αλλά και ακολουθούμενων πρακτικών, στρατηγικών και εργαλείων ανάπτυξης Πληροφοριακών συστημάτων και Βάσεων Δεδομένων. Οι σπουδαστές-στρίες με την ολοκλήρωση του μαθήματος θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και δεξιότητες για την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων και την αλληλεπίδρασή τους με υποστηρικτικές σε αυτά Βάσεις Δεδομένων.

Περιεχόμενο και θεματικές ενότητες

Το περιεχόμενο του μαθήματος καλύπτει τις βασικές τεχνολογίες για την ανάπτυξη Πληροφοριακών Συστημάτων και των υποστηρικτικών σε αυτά Βάσεων Δεδομένων. Εξετάζονται κρίσιμα και σημαντικά θέματα που αφορούν στην διατύπωση των προδιαγραφών, την ανάλυση απαιτήσεων, την ανάλυση και τον σχεδιασμό της διεπαφής και των υποσυστημάτων ενός Πληροφοριακού Συστήματος, και τέλος την ανάπτυξή του ώστε να ανταποκρίνεται στις αρχικές προδιαγραφές. Ταυτόχρονα θα εξεταστούν θέματα που αφορούν την υποστηρικτική Βάση Δεδομένων του Πληροφοριακού συστήματος. Όλα τα ανωτέρω εξετάζονται θεωρητικά μέσω διαλέξεων αλλά όμως σε σημαντικό βαθμό πρακτικά μέσω εργαστηρίων και ενδιάμεσων πρακτικών εργασιών, που θα αφορούν αυτή καθ'εαυτή την ανάπτυξη των διεπαφών, των υποσυστημάτων και της Βάσης Δεδομένων.

Το μάθημα διαρθρώνεται στις παρακάτω ενδεικτικές θεματικές ενότητες: Πληροφοριακά συστήματα. Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα. Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης. Αρχιτεκτονικές. Πλατφόρμες Ανάπτυξης. Κύκλος ζωής ενός Πληροφοριακού Συστήματος-Μελέτη Σκοπιμότητας, Διατύπωση Προδιαγραφών και Ανάλυση Απαιτήσεων ενός Πληροφοριακού Συστήματος-Ανάλυση και Σχεδίαση διεπαφών, υποσυστημάτων. Επικοινωνία με Βάσεις Δεδομένων. Διαγράμματα UML-Ανάπτυξη Διεπαφών και Υποσυστημάτων-Ανάπτυξη και Διαχείριση Βάσεων δεδομένων-Έλεγχος Καλής Λειτουργίας και αποσφαλμάτωση-Τεκμηρίωση, Επικαιροποίηση, Συντήρηση Πληροφοριακών Συστημάτων

Ειδικά θέματα : Πληροφοριακά Συστήματα και Διαδίκτυο, θέματα Επικοινωνίας και Διαλειτουργικότητας, Αναβάθμισης Λογισμικού, Ποιότητας Δεδομένων Πληροφοριακών Συστημάτων, Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης, Ευφυή Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης, κ.ο.κ.

Τρόπος αξιολόγησης: Συνεχής αξιολόγηση (30%) και ατομική εργασία (70%)

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Hoffer J. A., Valacich J. S., George J. F. (2014), *Ανάλυση και σχεδίαση πληροφοριακών συστημάτων*, Αθήνα: Τζιόλα.

Laudon K.C., Laudon J. Price, (2014), *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Γιαννακουδάκης Ε. Ι. (2009), *Συστήματα βάσεων δεδομένων SQL*, Αθήνα: Μπένου.

Σκουρλάς Χ. (2001), *Υλοποίηση εφαρμογών με γλώσσα SQL*, Αθήνα: Νέων Τεχνολογιών.

Τασόπουλος Α. (2005), *Πληροφοριακά συστήματα*, Αθήνα: Σταμούλη.

Ενδεικτικό συμπληρωματικό διδακτικό υλικό

Νέα Πληροφοριακά Συστήματα στο G-Cloud της ΚτΠ Α.Ε., <https://goo.gl/ZzWDuW>

Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Παράρτημα 1: λεπτομερής παρουσίαση δράσεων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, <http://www.opengov.gr/minreform/?p=1591>

Επιθεωρήσεις δημόσιας διακυβέρνησης από τον ΟΟΣΑ. Ελλάδα, μεταρρύθμιση των προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας, Αθήνα: ΟΟΣΑ.

3.13. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σκοπός και στόχος

Η πιστοποιημένη άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας, η οποία αποτελεί τη σύγχρονη lingua franca, αποτελεί προϋπόθεση εισαγωγής στην ΕΣΔΔΑ. Ωστόσο, είναι γνωστό αφενός ότι υπάρχουν διαβαθμίσεις στη γλωσσική ικανότητα των σπουδαστών, ασχέτως πτυχίων· και αφετέρου ότι κάθε οργανισμός έχει τη δική του κοινωνιόλεκτο, η οποία δεν αποτελεί αντικείμενο διδασκαλίας στο πλαίσιο της γενικής γνώσης μιας γλώσσας. Με βάση αυτές τις δύο παραδοχές και με δεδομένη τη σημασία της άριστης χρήσης της αγγλικής για τα στελέχη της δημόσιας διοίκησης, που θα κληθούν να δράσουν και να αλληλεπιδράσουν σε ένα διεθνοποιημένο περιβάλλον, οργανώνονται τα μαθήματα αγγλικής στην Κοινή Φάση Σπουδών.

Το μάθημα είναι εργαστηριακό, η διδασκαλία οργανώνεται με βάση την ιδιαιτερότητα του κάθε τμήματος και επιδιώκει:

- α. την εμπέδωση των γενικών γνώσεων των σπουδαστών
- β. την εισαγωγή τους στην ειδική γλώσσα της δημόσιας διοίκησης, στην ορολογία και τη φρασεολογία της
- γ. την εισαγωγή στις βασικές αρχές ευθείας και αντίστροφης μετάφρασης, με έμφαση στα ειδικά κείμενα, και στις βασικές γνώσεις και δεξιότητες αξιολόγησης των εργαλείων που υποστηρίζουν την πολύγλωσση μετάφραση (λεξικά, βάσεις δεδομένων ορολογίας, συστήματα αυτόματης μετάφρασης κ.λπ.).

Περιεχόμενο και θεματικές ενότητες

Το μάθημα βασίζεται στις αρχές διδασκαλίας της Αγγλικής για ειδικούς σκοπούς (English for Special Purposes) και της Αγγλικής για επαγγελματική εξέλιξη (English for Professional/ Career Development) και δίνει προτεραιότητα στην εφαρμοσμένη γνώση. Οι ασκήσεις αφορούν όλες τις βασικές δεξιότητες της γλωσσομάθειας, κατανόησης γραπτού και προφορικού κειμένου, σύνταξης γραπτού κειμένου και παραγωγής προφορικού λόγου και σε όλους τους τομείς δημόσιας πολιτικής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα επίπεδα λόγου, ώστε οι σπουδαστές-στρίες να μπορούν να προσαρμόζονται με επιτυχία στην εκάστοτε επικοινωνιακή περίσταση. Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται είναι πρωτότυπο και βασίζεται στα μαθήματα της Κοινής Φάσης Σπουδών.

Ενδεικτικά, οι σπουδαστές-στρίες:

- Προσεγγίζουν τους τύπους κειμένων, τα επίπεδα λόγου και τις υφολογικές ιδιαιτερότητες.

- Ασκοούνται στην κατανόηση και σύνταξη περιλήψεων, αναφορών, εκθέσεων, τεχνικών δελτίων, κειμένων για το ευρύ κοινό, με χρήση της κατάλληλης ορολογίας και φρασεολογίας, όπως και στις τεχνικές της επίσημης αλληλογραφίας – με ειδική αναφορά στην ηλεκτρονική αλληλογραφία.
- Εξοικειώνονται με τις ονομασίες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και τη βασική ορολογία της λειτουργίας τους.
- Εξοικειώνονται με τη βασική ορολογία των πέντε πεδίων του προγράμματος σπουδών.
- Ασκοούνται στην κατανόηση και την παραγωγή προφορικού λόγου σε ποικίλες επικοινωνιακές περιστάσεις.
- Ασκοούνται στην περιληπτική καταγραφή προφορικού λόγου.
- Εξοικειώνονται με τον πειστικό λόγο, τις τεχνικές παρουσίασης και αυτοπαρουσίασης.

Τρόπος αξιολόγησης: Συνεχής αξιολόγηση (25%) και Γραπτή εξέταση (75%).

Ενδεικτική δικτυογραφία

<https://dictionary.cambridge.org/>

<https://www.macmillandictionary.com/>

<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

<https://www.collinsdictionary.com/>

<https://www.ldoceonline.com/>

<https://iate.europa.eu/home>

3.14. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σκοπός και στόχος

Η διδασκαλία της β ξένης γλώσσας λαμβάνει υπόψη το επίπεδο των σπουδαστών και οργανώνεται αναλόγως με το επίπεδό τους. Σε κάθε περίπτωση, εκτός από την ανάπτυξη των βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων των σπουδαστών, επιδιώκεται, σε όλα τα επίπεδα και με τρόπο προσαρμοσμένο, εισαγωγή τους στη βασική ορολογία της δημόσιας διοίκησης και των ευρωπαϊκών και διεθνών θεσμών.

Περιεχόμενο και θεματικές ενότητες

Το πρόγραμμα της ΕΣΔΔΑ προσφέρει, πέραν της αγγλικής, μαθήματα στην γαλλική, την γερμανική, την ιταλική και την ισπανική γλώσσα. Στα Τμήματα Γενικής Διοίκησης,

Αναπτυξιακών-Περιφερειακών Πολιτικών, Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας, Ψηφιακών Πολιτικών και Πολιτιστικής Διοίκησης η βαθμολογία της δεύτερης γλώσσας δεν λαμβάνεται υπόψη στην συνολική βαθμολογία. Η βεβαίωση στον ατομικό φάκελο των σπουδαστών/τριών δεν αποτελεί βεβαίωση πιστοποίησης του επιπέδου το οποίο ολοκλήρωσαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Όσον αφορά στα τμήματα Στελεχών Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων και Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων η βαθμολογία και των δύο γλωσσών συμπεριλαμβάνεται στον τελικό βαθμό αποφοίτησης. Οι σπουδαστές-στρίες επιλέγουν με δήλωσή τους τη β ξένη γλώσσα που επιθυμούν να διδαχθούν. Συμπεριλαμβάνεται ωστόσο στον ατομικό φάκελο των σπουδαστών/στριών, όπου αναφέρεται το επίπεδο γλωσσομάθειας.

Τα μαθήματα ξένης γλώσσας οργανώνονται με βάση τα επίπεδα γλωσσομάθειας, όπως αυτά καθορίζονται από το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες, έτσι ώστε οι σπουδαστές-στρίες να είναι σε θέση, με το πέρας των μαθημάτων, να δώσουν, εάν και εφόσον το επιθυμούν, εξετάσεις για την απόκτηση του αντίστοιχου διπλώματος. Στις εξετάσεις αυτές, η ΕΣΔΔΑ δεν εμπλέκεται καθ' οιονδήποτε τρόπο.

Η συγκρότηση των τμημάτων της δεύτερης γλώσσας, η οποία έχει επιλεγεί από τους σπουδαστές και τις σπουδάστριες, γίνεται με απόφαση του Διευθυντή/τριας της ΕΣΔΔΑ και εφόσον συμπληρώνεται ικανός αριθμός σπουδαστών/τριών κατά τμήμα.

Τρόπος αξιολόγησης: Συνεχής αξιολόγηση (25%) και Γραπτή εξέταση (75%).

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Κοινής φάσης σπουδών, οι οποίες πλασιώνουν το πρόγραμμα των μαθημάτων, περιλαμβάνουν δύο σεμινάρια, τρία ειδικά εργαστήρια και ποικίλες ημερίδες, διαλέξεις εμπειρογνομόνων και επισκέψεις πεδίου, οι οποίες καθορίζονται, σε συνάρτηση με τα μαθήματα και τη γενική συλλογιστική του προγράμματος, από τους Υπεύθυνους σπουδών και έρευνας σε συνεργασία με τη διεύθυνση της Σχολής και τους διδάσκοντες. Πέραν των ειδικών εργαστηρίων, που περιγράφονται στη συνέχεια, προβλέπεται τουλάχιστον 1 ημερίδα ανά φάση σπουδών, 2 διαλέξεις και 2 επισκέψεις πεδίου.

4.1. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

4.1.1. ΚΦ-Σ00: ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ (3 ώρες, χωρίς ECTS)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του Σεμιναρίου είναι η παρουσίαση της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ), του προγράμματος και του κανονισμού σπουδών, του κανονισμού λειτουργίας και του οργανογράμματός της.

Περιεχόμενο και θεματικές ενότητες

Το σεμινάριο περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

- Παρουσίαση της ΕΣΔΔΑ
- Σπουδές στην ΕΣΔΔΑ (πρόγραμμα σπουδών, κανονισμός σπουδών, κανονισμός λειτουργίας)
- Οργανωτική Δομή της ΕΣΔΔΑ
- Η Βιβλιοθήκη του ΕΚΔΔΑ

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια

4.1.2. ΚΦ-Σ01: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (3 ώρες, χωρίς ECTS)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του σεμιναρίου είναι να διασφαλίσει υψηλή ποιότητα στις εργασίες των σπουδαστών της ΕΣΔΔΑ, μέσα από την παρουσίαση των βασικών αρχών εκπόνησης επιστημονικής εργασίας.

Περιεχόμενο και θεματικές ενότητες

Ενδεικτικές ενότητες του σεμιναρίου είναι:

- Οργάνωση της μελέτης
- Αναζήτηση της πληροφορίας και αξιολόγηση της εγκυρότητάς της
- Διάρθρωση εργασίας
- Σύνταξη εργασίας
- Γλώσσα και ύφος
- Τεκμηρίωση
- Παραπομπές και βιβλιογραφία

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια

4.2. ΕΙΔΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

4.2.1. ΚΦ-Ε1: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΟΡΓΑΝΑ (4 ώρες, τα ECTS έχουν προσμετρηθεί στο οικείο μάθημα)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του ειδικού εργαστηρίου είναι η εξοικείωση με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και τη λειτουργία τους. Το εργαστήριο περιλαμβάνει διαλέξεις και μελέτες περίπτωσης, αλλά δεν αξιολογείται. Αποτελεί παρακολούθημα του «Ενωσιακού και διεθνούς δικαίου» και αποσκοπεί, πιο συγκεκριμένα, στα ακόλουθα:

- να αποκτήσουν οι σπουδαστές-στριες σφαιρική εικόνα της λειτουργίας των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, σε συνάρτηση με τις εθνικές πολιτικές των κρατών μελών
- να βελτιώσουν την επιχειρησιακή τους ικανότητα σε ζητήματα που αφορούν τον σχεδιασμό, την ανάλυση και την αξιολόγηση δημόσιων πολιτικών με αναφορά στις ευρωπαϊκές πολιτικές και τη διαμόρφωσή τους

Περιεχόμενο και θεματικές ενότητες

- Τα ευρωπαϊκά όργανα και οι αρχές λειτουργίας τους – το θεσμικό τρίγωνο
- Η συνήθης νομοθετική διαδικασία – η νομοθετική πρόταση της Επιτροπής – η διαβούλευση – η προετοιμασία και ο συντονισμός των νομοθετικών προτάσεων
- Ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων και οι διαδικασίες διαχείρισης των ευρωπαϊκών ζητημάτων στην Ελλάδα
- Η τυπολογία και η λειτουργία των επιτροπών
- Οι υποχρεώσεις ενσωμάτωσης των κρατών μελών και ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων – οι παραβιάσεις της νομοθεσίας και η αντιμετώπισή τους

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια

4.2.2. ΚΦ-Ε2: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ (8 ώρες, τα ECTS έχουν προσμετρηθεί στο οικείο μάθημα)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του ειδικού εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με τις πρακτικές και τις τεχνικές διαπραγμάτευσης κυρίως στα ευρωπαϊκά και δευτερευόντως στα διεθνή θεσμικά όργανα εν όψει λήψης αποφάσεων, ώστε να μπορούν να παρέμβουν ενεργά στην προώθηση των εθνικών θέσεων και συμφερόντων. Το εργαστήριο περιλαμβάνει διαλέξεις και προσομοίωση διαπραγμάτευσης, αλλά δεν αξιολογείται. Αποτελεί παρακολούθημα του «Ενωσιακού και διεθνούς δικαίου» και αποσκοπεί, πιο συγκεκριμένα, στο να μπορούν να οργανώσουν οι απόφοιτοι της ΕΣΔΔΑ μια αποτελεσματική στρατηγική επιρροής, με βάση τη γνώση τους για τα πρόσωπα και τη διαδικασία σε ποικίλα περιβάλλοντα, ευρωπαϊκά και διεθνή, και να διεξάγουν μια αποτελεσματική διαπραγμάτευση. Η προσομοίωση αφορά διαπραγμάτευση στο πλαίσιο της ΕΕ (π.χ. για τον Μηχανισμό Αποζημίωσης Ισχύος της ΔΕΗ).

Περιεχόμενο και θεματικές ενότητες

- A. Η Διαδικασία Διαπραγμάτευσης των Νομοθετικών Πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Τα Βασικά Προσδιοριστικά Στοιχεία της Διαπραγμάτευσης των Νομοθετικών Πράξεων της Ένωσης
 - 1.1 Το Θεματικό Πεδίο της Διαπραγμάτευσης
 - 1.2 Η Τυπολογία των υπό Διαπραγμάτευση Νομοθετικών Πράξεων
 - 1.3 Η Φύση και τα Μέρη της Διαπραγματευτικής Διαδικασίας
2. Οι Φάσεις της Διαπραγμάτευσης των Νομοθετικών Πράξεων της Ένωσης
 - 2.1 Η Προπαρασκευαστική Φάση
 - 2.2 Η Διαπραγματευτική Φάση
 - 2.3 Η Φάση της Εκτέλεσης και Εφαρμογής των Νομοθετικών Πράξεων

B. Η Διαδικασία Διαμόρφωσης και Υιοθέτησης των Πράξεων των Διεθνών Οργανισμών

1. Η Τυπολογία των υπό Διαμόρφωση Πράξεων των Διεθνών Οργανισμών
2. Οι Διαδικασίες Υιοθέτησης των Πράξεων των Διεθνών Οργανισμών
3. Οι Αρμοδιότητες και ο Ρόλος των Οργάνων των Διεθνών Οργανισμών
4. Η Εκπροσώπηση των Κρατών-Μελών

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια

4.2.3. ΚΦ-Ε3: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ (6 ώρες, τα ECTS έχουν προσμετρηθεί στο οικείο μάθημα)

Σκοπός και στόχος

Το εν λόγω ειδικό εργαστήριο λαμβάνει υπόψη του τις αρμοδιότητες θέσεων ευθύνης και την αναγκαιότητα νομοτεχνικής βελτίωσης των κανονιστικών πράξεων. Επιδιώκει την εστιασμένη, πρακτική ανάπτυξη δεξιοτήτων των σπουδαστών/στριών στην κατάρτιση κανονιστικών πράξεων. Το εργαστήριο είναι παρακολούθημα του μαθήματος «Σύνταξη δημοσίων εγγράφων» και περιλαμβάνει θεωρητική εισαγωγή και πρακτική άσκηση.

Περιεχόμενο και θεματικές ενότητες

- Γενικές αρχές Κανονιστικών Πράξεων: διερεύνηση του προς ρύθμιση προβλήματος, αντιμετώπισή του σε γενική και μελλοντική βάση, εναρμόνισή του με την κείμενη νομοθεσία, κατάρτιση του κειμένου και διάρθρωσή του σε άρθρα
- Ειδικές νομοτεχνικές αρχές Κανονιστικών Πράξεων: Προοίμιο (τίτλος, περιεχόμενο, νομιμοποίηση αρμόδιου οργάνου για την υπογραφή της πράξης, αιτιολογία, γνωμοδότηση Σ.τ.Ε., αναγραφή της δαπάνης) - Διατακτικό (διαίρεση του κειμένου σε κεφάλαια, αρίθμηση άρθρων, κατάστρωση των διατάξεων) - Ειδικά θέματα διατύπωσης (νομοθέτηση κατά παραπομπή,

τροποποίηση, συμπλήρωση, μεταβολή, κατάργηση, διατήρηση διατάξεων) - Μνεία των νόμων - Συντομογραφίες - Αναφορά Υπουργών - Προθεσμίες - Διατύπωση, Γλωσσικοί Κανόνες, Ξένοι Όροι, Χρήση κεφαλαίων γραμμάτων - Χειρόγραφες διορθώσεις και διαγραφές - Υπογραφή ή συνυπογραφή - Αιτιολογία - Εισηγητική Έκθεση - Ειδική Έκθεση Γ.Λ. Κράτους

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια

4.2.4. ΚΦ-Ε4: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: ΟΜΑΔΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: ΠΥΛΩΝΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ (21 ώρες, 1, 5 ECTS)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός του Εργαστηρίου είναι η ανάπτυξη και βελτίωση των δεξιοτήτων, ικανοτήτων και τεχνικών των σπουδαστών-στριών που θα θέσουν τα θεμέλια μιας νέας αντίληψης για συνεργατική, αποτελεσματική και ποιοτική Δημόσια Διοίκηση. Είναι ένα βιωματικό εργαστήριο που έχει ως στόχο οι σπουδαστές να μάθουν να επικοινωνούν καλύτερα και να λειτουργούν ομαδικά, προς όφελος των ιδίων, της υπηρεσίας και των πολιτών.

Το εργαστήριο βασίζεται στη διαδραστική μέθοδο μάθησης και στη διάρκειά του όλες οι ασκήσεις, τα παιχνίδια ρόλων, οι μελέτες περίπτωσης, η διάδραση, αλλά και ο ελεύθερος χρόνος να προσαρμόζονται και να συναρτώνται προς τις αρχές της αποτελεσματικής διαχείρισης του χρόνου (time management).

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Το Εργαστήριο περιλαμβάνει θεματικές ενότητες όπως:

- Η σύνθεση ομάδων από όλα τα τμήματα και τις ιεραρχικές βαθμίδες
- Η ανάπτυξη της εμπιστοσύνης και η αύξηση της αυτοεκτίμησης
- Η ανάπτυξη θετικών τρόπων επικοινωνίας και έκφρασης
- Η καλλιέργεια της επαφής των μελών της ομάδας με τον εαυτό τους και τα άλλα μέλη της και η ενίσχυση της μεταξύ τους αλληλεπίδρασης
- Η ανάδειξη των θετικών στοιχείων των μελών της ομάδας και ο πειρορισμός των αντιθέσεων μεταξύ τους
- Η ενδυνάμωση του αισθήματος του «ανήκειν» σε μια ομάδα, με το σεβασμό προς την προσωπικότητα και τις ιδιαιτερότητες όλων των μελών της.

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια

4.2.5. ΚΦ-Ε5: ΟΔΗΓΟΣ ΟΡΘΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ (7 ώρες)

Σκοπός και στόχος

Σκοπός αυτής της εισήγησης είναι η εξοικείωση του νεοεισαχθέντα σπουδαστή με τον *Οδηγό ορθής διοικητικής συμπεριφοράς*, ο οποίος εστιάζει στις σχέσεις των δημοσίων υπαλλήλων με τους πολίτες. Με την εξοικείωση με τον οδηγό επιδιώκεται η ανάπτυξη από τους σπουδαστές και τις σπουδάστριες στάσεων, συμπεριφορών και γενικότερα μιας κουλτούρας που υποστηρίζει την τήρηση των θεμελιωδών ηθικών αρχών δράσης που απορρέουν από την έννομη τάξη και από τις γενικά παραδεκτές αρχές του διοικητικού δικαίου, όπως της χρηστής διοίκησης, της αρχής της επιείκειας, της καλής πίστης και εν γένει της προσήλωσης στα ιδεώδη ορθής διοικητικής συμπεριφοράς.

Η ποιότητα της δημόσιας διοίκησης συνδέεται άρρηκτα με την στάση και συμπεριφορά των δημοσίων υπαλλήλων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και είναι καθοριστική για τη στάση του κοινωνικού συνόλου έναντι του δημοσιοϋπαλληλικού σώματος.

Συνοπτική περιγραφή και θεματικές ενότητες

Η εξοικείωση με τον *Οδηγό ορθής διοικητικής συμπεριφοράς* προσδιορίζει το κλίμα που πρέπει να επικρατεί στη δημόσια υπηρεσία, διατυπώνει όσο το δυνατό περισσότερο σαφείς κανόνες συμπεριφοράς για τους δημοσίους υπαλλήλους και ενημερώνει τους πολίτες για τον τρόπο με τον οποίο οφείλει να τους αντιμετωπίζει η δημόσια διοίκηση, για τα βασικά δικαιώματα που τους παρέχονται από το νόμο κατά τις συναλλαγές τους με τις υπηρεσίες της και για τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους.

Ως εκ τούτου, πραγματεύεται δεξιότητες και ικανότητες του δημοσίου υπαλλήλου που αφορούν την συμπεριφορά προς τον πολίτη, την ευπρέπεια, τον σεβασμό, τον επαγγελματισμό, την τήρηση της νομιμότητας, την ανεξαρτησία και αμεροληψία, την υπευθυνότητα και την ισότητα, την αναλογικότητα και την εχεμύθεια.

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Υπουργείο διοικητικής μεταρρύθμισης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, «Σχέσεις δημοσίων υπαλλήλων, & πολιτών: Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς»,

Συνήγορος του Πολίτη, 2012

Ευρωπαϊός διαμεσολαβητής, «Ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς»

Πίνακας εργαστηρίων και σεμιναρίων

	Τύπος Εργαστηρίους	Τίτλος Εργαστηρίου	Ώρες διδασκαλίας	ECTS
1	ΚΦ-Ε1	Ευρωπαϊκά Όργανα και Λήψη Αποφάσεων	5	Έχουν προστεθεί στο οικείο μάθημα
2.	ΚΦ-Ε2	Τεχνική Διαπραγματεύσεων Ευρωπαϊκών και Διεθνών Οργανισμών	5	Έχουν προστεθεί στο οικείο μάθημα
3.	ΚΦ-Ε3	Γενικές και Ειδικές Νομοτεχνικές Αρχές κατάρτισης κανονιστικών πράξεων	6	Έχουν προστεθεί στο οικείο μάθημα
4.	ΚΦ-Ε04	Ομαδικότητα και Συνεργασία: Πυλώνες Συνεργασίας για τη Δημόσια Διοίκηση	21	Άνευ
5.	ΚΦ-Ε04	Οδηγός Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς	7	Άνευ
1.	ΚΦ-Σ00	Εισαγωγικό Σεμινάριο	3	Άνευ
2.	ΚΦ-Σ01	Βασικές αρχές εκπόνησης επιστημονικής εργασίας	3	Άνευ

Η διδακτική ώρα κάθε μαθήματος ή εργαστηρίου ορίζεται σε πενήντα (50΄) λεπτά.

Η κλίμακα βαθμολογίας για κάθε μάθημα, εργαστήριο, σεμινάριο ή εργασία ορίζεται από το ένα (1) έως το δέκα (10). Ο βαθμός μπορεί να είναι ακέραιος ή/και να ορίζεται με ακρίβεια μέχρι δύο (2) δεκαδικά ψηφία.

Αναβαθμολόγηση μαθημάτων, σεμιναρίων, εργαστηρίων και εργασιών δεν επιτρέπεται, ενώ διόρθωση βαθμού επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση που έχει εμφίλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα και ύστερα από σχετικό έγγραφο του αρμόδιου διδάσκοντος και απόφαση του Διευθυντή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Τα γραπτά βαθμολογούνται και παραδίδονται στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από τους διδάσκοντες – βαθμολογητές εντός προθεσμίας δέκα (10) εργασίμων ημερών από την παραλαβή τους.

Όλες οι εργασίες των μαθημάτων, ενδιάμεσες και τελικές, παραδίδονται μαζί με τη βαθμολογία τους από τους διδάσκοντες στους Υπεύθυνους σπουδών και έρευνας της ΕΣΣΔΑ, οι οποίοι τηρούν το σχετικό αρχείο.

Η βαθμολογία των μαθημάτων, εργαστηρίων, σεμιναρίων και εργασιών της κοινής φάσης καταχωρίζεται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και τον ατομικό υπηρεσιακό φάκελο κάθε εκπαιδευομένου, ανακοινώνεται με απόφαση του Διευθυντή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων της Σχολής. Η ενημέρωση των εκπαιδευομένων σχετικά με τη βαθμολογία δύναται να παρέχεται και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.